

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS-KETVIRTADIENIS – TUESDAY-THURSDAY, LIEPOS – JULY 5–7, 2016 • Vol. CVII Nr. 79-80 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-06-16

ŠIAME NUMERYJE:

Kaip būti lietuviu – 4 psl.

JAV Nepriklausomybės šventė suburia „sugrįžėlius“ – 7 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuva – gyva šokyje ir širdyje

Jono Kuprio nuotr.

Ar gali būti taip, kad kreipdamasis į nepažįstamą gatvę lietuviškai būsi tikras, kad tave supras ir tau atsakys? Ar gali būti taip, kad besišnekučiuojant su seniai nematytais pažįstamais, pro šalį praplauks dar dvidešimt tavo vaikystės ar jaunystės draugų? Žinoma, atsakysite, taip yra mažame bažnytkaimyje, kuriame aš užaugau. Ir pridursite: „Bet taip buvo ir praėjusį savaitgalį Baltimorėje, į kurią suskrido suvažiavo šokėjai ir jų sirgaliai iš visų Amerikos kampelių!“ Iš tikrųjų – šaukė ten tave kelionė... 1800 šokėjų, nuo mažo iki seno, simboline šokio kalba papasakojo savo tėvų ir savo pačių istoriją. Ačiū jiems, ačiū XV Lietuvių tautinių šokių šventės rengėjams, ačiū visiems dalyviams už dar ilgai neišblėsiančius įspūdžius!

Tautiška giesmė nuskambėjo garsiojoje Baltimorės pakrantėje

Šiais metais JAV lietuviai ir jų svečiai, gausiai susirinkę į Baltimorėje vykusią XV Šokių šventę, Valstybės dienos proga Tėvynę pasveikino šimtais balsų giedodami Tautišką giesmę. Pernai Čikagoje stulbinančiai sėkmingai subūrus Dainų šventės dalyvius himnui prie miesto simbolio „Debesų vartų“ („Cloud Gate“) skulptūros, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje ir Šokių šventės organizacinis komitetas sutarė akciją pakartoti garsiojoje Baltimorės pakrantėje bei pasveikinti ne tik Lietuvą, bet ir Jungtines Amerikos Valstijas jų Nepriklausomybės dienos proga atliekant JAV himną „The Star-Spangled Banner“. Kadangi šventėje dalyvavo gausi Kanados lietuvių delegacija, todėl akcijos metu taip pat atliktas ir Kanados himnas. – 5 psl.

Rimas Polikaitis (k.) ir Jurgis Didžiulis

Kur lietuviai – ten ir himas.

Agnės Vertelkaitės nuotrauka

Kiekvienas, kuris nustoja mokytis, pasensta. Nesvarbu ar jam dvidešimt ar aštuoniasdešimt – Henry Ford

Tai, ką prieš keletą dienų pranešė Lietuvos specialiosios tarnybos, – labai svarbu. Kaltinimai dėl kenkimo mūsų valstybei pateikti solidų postą užėmusiam Rusijos žvalgybos pareigūnui.

Galima pasidžiaugti, kad į Lietuvos kontržvalgybos pinkles pakliuvo ypač aukšto rango Rusijos žvalgybininkas – Rusijos Federacijos Federalinės saugumo tarnybos Kaliningrado srities valdybos Žvalgybos skyriaus vyresnysis operatyvinis įgaliotinis ypatingai svarbiems reikalams. Lietuvos žvalgybos istorijoje – tai, berods, pirmasis toks atvejis.

Rusijos šnipui pateiktuose kaltinimuose nurodomi tokie priekaištai: šnipinėjimas prieš Lietuvą, dokumentų klastojimas, padirbtų dokumentų naudojimas, neteisėtas valstybinės sienos kirtimas. Žodžiu, rimtas grobis – rimti kaltinimai.

Beje, oficialiuose Lietuvos valstybės institucijų pranešimuose nenurodomas kaliningradiečio nei vardas, nei pavardė. Tik inicialai. Žodžiu, nežinantiesiems Kaliningrade (buvusiame Karaliaučiuje) esančių Rusijos žvalgybos pareigūnų sąrašų, belieka spėlioti, kas gi tas paslaptinis F. N., nusikaltimų padarymo metu užėmęs auktas pareigas Rusijos slaptųjų tarnybų hierarchijoje.

Sprendžiant iš Lietuvos Generalinės prokuratūros ir Lietuvos VSD pranešimų, kaltinamasis prieš Lietuvą aktyviai darbuosi net keletą metų – nuo 2011-ųjų rudens iki 2014-ųjų pabaigos.

Verta atkreipti dėmesį į aplinkybę, kad paslaptinis F.N. jau senokai kalinamas Lukiškių tardymo izoliatoriuje Vilniuje – nuo 2015-ųjų metų balandžio 29-osios, kai buvo sulaikytas tranzitiniame traukinyje, per Lietuvą važiuojančiame iš Kaliningrado į Baltarusiją. O triukšmo, juolab didelio triukšmo, nei lietuviškoje, nei rusiškoje žiniasklaidoje nebūta. Vadinasi, mūsų „džeimsai bondai“ sugebėjo šią operaciją išlaikyti didžiausioje paslapyje. Vaizdžiai tariant, visuomenė apie tai sužinojo tik tuomet, kai viešumo panorą mūsų specialiosios tarnybos.

Kokių dar minčių sukėlė ši tik dabar dienos šviesą išvydusi istorija? Paslaptinis F. N. darbuosi prieš Lietuvą ne vienas. Jam talkino Rusijos Federacijos Federalinės saugumo tarnybos Kaliningrado srities valdybos Žvalgybos skyriaus viršininkas. Ir vėl nurodomi tik inicialai – I. G.

Be to, paslaptinajam F. N. padėjo šnipiėti ir vienas Lietuvos pilietis. Tik Rusijos slaptosioms tarnyboms talkinusio mūsų piliečio pavardė taip pat ne nurodoma. Tik inicialai.

Žodžiu, Lietuvos specialiosios tarnybos atliko, remiantis šiuo metu turimais duomenimis, puikią kontržvalgybinę operaciją. Jos metu pavyko išsiaiškinti, kad 2011–2014-aisiais tiek F. N., tiek jo sėbrai rengė slaptus susitikimus keliose užsienio valstybėse, kurių metu bet kokia kaina stengėsi užverbuoti Lietuvos piliečių, turėjusių arba tebeturinčių ryšių su aukšto rango Lietuvos valstybės politikais bei pareigūnais. Rusijos šnipai būsimiesiems informatoriams už vertingas žinias siūlė vertingą piniginį atlygį.

Tik šį svarbiausias rusų taikiny, pasirodo, buvo ne Lietuvos kariuomenė, ne Lietuvos seimūnai, o pati Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Taigi Rusijos žvalgybos informatoriams kelti itin rimti uždaviniai – rinkti slaptą informaciją apie mūsų Vadovybės apsaugos darbuotojus bei jų saugomus asmenis bei tarnybines patalpas. Žodžiu, užsimota plačiai, elgtasi įžūliai – siekta turėti vadinamųjų „kurmių“, kurie darbuotųsi Vadovybės apsaugos departamente arba pajėgtų rasti kontaktų su ten dirbančiais pareigūnais.

Rimta kontržvalgybinė Lietuvos sėkmė

GINTARAS VISOCKAS

Vertinant viešojoje erdvėje pasirodžiusią informaciją, Rusijos žvalgybą domino daug dalykų: ar pirmuosius valstybės asmenis saugantys sargybiniai turi silpnųjų vietų, pavyzdžiui, ar juos įmanoma šantažuoti, papirkti, įbauginti? Rusijos žvalgybai taip pat rūpėjo kuo daugiau sužinoti apie pirmuosius Lietuvos valstybės asmenis – ji rinko, kaupė ir analizavo tiek asmeninio, tiek tarnybinio pobūdžio informaciją.

Ši sykių Rusijos žvalgybininkams nepasisėkė. Jų tikslai atskleisti. Jiems nepavyko įsisukti Lietuvos vadovės aplinkoje, nors ir buvo pasiryžę mokėti didelius pinigus bet kam, kas tik sugebėtų teikti subtilios informacijos apie privatų D. Grybauskaitės gyvenimą, jos darbo metodus bei asmenis, kurie saugo ne tik ją, bet ir patalpas, kuriose ji dirba, ilsisi arba susitinka privatiems pokalbiams.

Tyrimo metu net nustatyta, kad „kaltinamasis, siekdamas gauti slaptos informacijos, su kitais asmenimis teikė verbuojamiems Lietuvos Respublikos piliečiams technines ir kitas priemones, konsultacijas, instrukcijas, nurodymus bei pinigus ryšio bei kitoms priemonėms, trečiųjų šalių vizoms įsigyti”.

Žinoma ir tai, kad „N. F. ne kartą naudojosi suklustotais asmens dokumentais, palaikė ryšį su verbuojamais asmenimis specialiai sukurtomis socia-

linių tinklų bei nuotoliniam bendravimui skirtų kompiuterinių programų pasyromis netikrais vardais ir išgalvotais pavadinimais”.

Svarbu pabrėžti, kad Lietuvos Respublikos piliečiai, kuriuos siekta užverbuoti, elgėsi pilietiškai, patriotiškai. Jie ne tik neišdavė Lietuvos, bet ir „ženkliai prisidėjo prie to, kad mūsų valstybė būtų apsaugota nuo grėsmių, kurias gali sukelti užsienio šnipų veikla”.

Beje, Rusijos žiniasklaida apie šią istoriją pasakoja itin nenoriai, itin sausai. Akivaizdu, kad 2015-ųjų balandžio 29-osios areštas Rusijai – nemalonius. Aprašydami šį suėmimą dauguma Rusijos žiniasklaidos priemonių nepamiršdavo pridurti, esą „Lietuvai visur vaidenasi rusų šnipai”. Pasak Rusijos žiniasklaidos, kitaip negali būti. Juk Lietuvos prezidentei taip pat atrodo, kad Rusija – pati blogiausia pasaulio valstybė, „turinti terorizmo požymių”.

Tad ar nuostabu, kad, komentuodami Lietuvos kontržvalgybos sėkmę, rusų žurnalistai taip pat pridurdavo pasakojimų apie abejotinus atvejus, kai buvo sulaikyti neva Rusijoje šnipinėję Lietuvos šnipai?

Ši istorija svarbi ne vien kaip prevencinė priemonė – dar sykių verbuoti asmenis iš Lietuvos prezidentės aplinkos rusų šnipams bus sunkiau. Sėkminga mūsų kontržvalgybinė operacija byloja ir tai, kad Lietuvos prezidentė – rimtas tarptautinės politikos žaidėjas. Tai – tarsi antausis tiems Lietuvos politologams ir apžvalgininkams, kurie kaltino Lietuvos vadovę neturint rimtos užsienio politikos Rusijos atžvilgiu. Tai – ir įrodymas, kaip Rusija rimtai žvelgia į Lietuvos vadovę.

Prezidentas V. Adamkus „Tautišką giesmę” giedojo Vilkijoje

Prezidentas Valdas Adamkus ir Alma Adamkienė trečiadienį buvo išskirtiniai Kauno rajono bendruomenės nariai ir drauge su ja šventė Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną. Už gamtosaugos idėjų puoselėjimą ir pilietiskumo skatinimą Prezidentas apdovanotas I laipsnio Kauno rajono savivaldybės garbės ženklu.

Iškilmingame Kauno rajono savivaldybės tarybos posėdyje Raudondvario pilyje garbės ženklais buvo apdovanoti kiti pakaunės kraštui nusipelnę asmenys. Tarp jų – geriausias praėjusių metų Lietuvos krepšininkas karmėlaviškis Jonas Mačiulis ir treneris, ant aukščiausios LMKL pakylas šiemet atvedęs Kauno rajono moterų krepšinio komandą „Hoptrans Sirenos”, Linas Šalkus.

Į iškilmes Raudondvario dvare atvyko Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose ministras patarėjas Vaclovas Stankevičius, delegacijos iš Seinų (Lenkija) bei Užkarpatės (Ukraina), kiti užsienio svečiai. Su Užkarpatės apskritimi Kauno rajono savivaldybė, anot jos atstovo Edmundo Mališausko, pernai pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Seni draugystės ryšiai sieja ir su keliais Lenkijos regionais. Šiemet nuspręsta įteisinti partnerystę su Seinų apskritimi.

„Mums didelė garbė ir patvirtinimas, kad Kau-

J. Petronio nuotr.

no rajonas vis labiau yra matomas”, – sakė savivaldybės meras Valerijus Makūnas.

Iš Raudondvario Prezidentas V. Adamkus su žmona Alma išvyko į Vilkiją, kur su vietos bendruomene giedojo „Tautišką giesmę” ir priėmė jam skirtą apdovanojimą.

Pažymėtina, kad V. Adamkus aktyviai dalyvauja „Gerumo ažuolo” draugijos veikloje. 2006 metais įkurtas pilietinis sambūris Kauno rajone ir kitose Lietuvos vietose pasidino tūkstančius ažuolų. Vieną tokį ažuoliuką V. Adamkus yra pasodinęs Vilkijoje, šalia Šv. Jurgio bažnyčios. Bendruomenės pastangomis, 2014 metais čia pastatytas paminklinis akmuo. „Tai – pagarbos ir dėkingumo ženklas visiems, kurie sodina ažuolus. Jeigu lyginame Lietuvą su ažuolynu, reikia kalbėti ir apie labai skaudžius dalykus, apie iškirstą šventąjį ažuolyną. Jis dabar vėl atgimsta ir tegul būna ilgaamžis ir tvirtas”, – teigė V. Adamkus.

Kartu su „Gerumo ažuolo” draugija Prezidentas prisidėjo atstatant sudegusią Paštuvos šv. Barboros bažnyčią.

„Nuoširdžiai džiaugiuosi, kad Prezidentas V. Adamkus, nepaisydamas savo sveikatos būklės, nuolat rodo dėmesį Kauno rajono žmonėms, susitinka su bendruomenėmis, skatina jaunimo pilietiskumą ir yra pavyzdys mums visiems”, – sakė V. Makūnas.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuojame.

„Drago“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Administracija –

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Tautinių šokių šventė Baltimorėje pažadino manyje mintį apie kitą fenomeną – senoviškas lietuviškas vestuves. Kažkada buvau pagalvojusi, kad ši šventė, savotiška misterija, yra skirta moteriai, tik nebuvo progos tos minties išvystyti. Tai jaunos moters šventė, jos išaukštinimas, jos apraudojimas išleidžiant iš tėvų namų kaip išskirtinės būtybės. Šiose apeigose praktiškai viskas yra jai ir apie ją – ji čia tarsi herojė, deivė. Tai eina iš labai gilios senovės, todėl vesčiau mintį, kad kažkada mūsųose moters vieta visuomenėje buvo labai aukšta. O kada buvo ta senovė? Tik ne XX, ne XIX ir net ne XVI a. Tai greičiau laikas iki mūsų eros ir net iki metalų amžių, – kur nors akmens amžiuje (arčiau gamtos). Tegu šiandien akmens amžiaus visuomenę mes vadiname primityvia (pats pavadinimas „akmens amžius“ tapo primityvumo sinonimu), bet iš ten mes esame daug ką ne tik gavę, bet ir išlaikę. Ten yra mūsų pasaulio supratimo pamatai.

Pirmoji apie Europos moterį kaip deivę prkalbo archeologė prof. Marija Gimbutienė (1921–1994). Ji tikriausiai perdėjo sakydama, kad senojoje Europoje (prieš 7000 metų) vyravo matriarchatas – visuomenę valdė moterys, bet kad kažkada europietė visuomenėje buvo kur kas svarbesnė negu vadinamaisiais istoriniais laikais, tai tikriausiai tiesa. O štai kaip M. Gimbutienė savo knygoje „Tautos kilmė“ rašo apie mūsų protėvius baltus: „Baltai ypač išsiskiria moteriškosios giminės dievybių kultu, nebūdingu seniesiems indoeuropiečiams. Jis pabrėžiamas ir pirmuosiuose rašytiniuose šaltiniuose. Antai Tacitas (apie 55–58 – apie 117–120) 98 m. veikale ‘Germanija’ mini baltų gentį aisčius, garbinančius dievų Motiną. Iki mūsų laikų išlikusios lietuvių ir latvių senovinės mitologijos nuotrupos pasižymi moteriškų dievybių gausa. Tai įvairios deivės (lietuvių Žemyna, latvių Zemes mate...), laumės”.

Mano galva, lyčių pusiausvyrą sudrumstė metalai. Kodėl? Ogi todėl, kad vyrai įsisavino fantastišką medžiagą žudyti – pasigamino metalinius ginklus – durklus, peilius, kalavijus. Ir kuo labiau jie tobulėjo, tuo viršesnis ėmė jaustis vyras, kuris tą ginklą gamino ir valdė. Jis pavergė ne tik kitas gentis ir šeimas, bet ir savo moterį. Metalų revoliucija prasi-dėjo Artimuosiuose Rytuose, būtent tuose kraštuose, kur ir šiandien moteris yra labiausiai pavergta, pažeminta. Mūsų – baltų – kraštas buvo ne tik toli nuo vadinamosios civilizacijos kur nors Tarpupyje, bet ir toli nuo tos civilizacijos atrūgų. Metalas, pvz., šumeruose pradėtas naudoti 7000 metų prieš Kristų, Europoje – 3000–4000 m., pas mus dar vėliau – 1800 m. prieš Kristų. Metalų ginkluotas, nesveikai pavydus Artimųjų Rytų vyras savo moterį padarė vergę, daiktu, uždengė ją nuo galvos iki kojų akliniu dangalu, kad nematytų kitas, kiti vyrai. Moteris tapo jo nuosavybė. Dar daugiau – šimtai ir tūkstančiai moterų vėliau tapo jo (jų) nuosavybe, jis įsteigė specialius aptvarus, saugomus iškastruotų jaunuolių (eunuchų), ir tik dėl to, kad tuose prabangiuose lageriuose suvarytų moterų nematytų kitų vyrų akys. Iki šiol Rytuose egzistuoja ir daugpatystė, kada jo guoliu dalijasi kelios moterys.

Kol ta naujoji (tobulai žudančioji) medžiaga atėjo iki mūsų, arba jos ideologija išsikvėpė, arba mūsų protėvių sąmonė buvo tokia stipri, kad naujieji vėjai jos nesugebėjo paveikti. Be abejo, ir Europoje moters padėtis palaipsniui silpnėjo, bet nuo arabiškų haremų ir Europoje, ir senovės baltų kraštuose buvo toli. Dar ir XIX, ir XX a. pirmojoje pusėje mergina buvo ne ištekinama, o išmainoma į turtą, garbę, jėgą. Kita vertus, mainų objektas buvo ir jauni vyrai, nes ir jie buvo tėvų turtas, todėl turėdavo vesti nemylimą dėl turto, garbės ar teritorijos gablo. Prisimena gretimos sodybos mano tėviškėje istorija, kurią nuolat prisimena mano geografinės

Pamąstymai apie senovės lietuvių vestuvių misteriją

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

mokytoja, gimusi toje sodyboje. Jos mamą, devyniolikmetę mergaitę, apie 1930-uosius vyriausias brolis, susimokęs su tėvais (tėvas buvo ne koks tam-sulis, o ilgametis apylinkės seniūnas, parapijos komiteto pirmininkas) ir klebonu, įviliojo į bažnyčią, ten užrakino, ir klebonas sutuokė ją su trisdešimčia metų vyresniu ūkininku iš gretimos parapijos (taigi mano tėviškos kaimynu). Iš tos santuokos gimė mano mokytoja. Santuoka, žinoma, buvo nelaiminga, ūkininkė pamilo 20 m. už save jaunesnį samdinį, ir vyrui dar neatsisveikinus su šiuo pasauliu, pagimdė nuo jo kitą dukterį. Po ūkininko mirties sam-

Merginų šokis XV Lietuvių tautinių šokių šventėje Baltimorėje.

Jono Kuprio nuotr.

dinys tapo gaspadoriumi, bet neilgam – po kelerių metų sovietai žemę atėmė, samdinys visą gyvenimą gėrė ir savo senai žmonai kailį karšė bei kitas moteris mylėjo.

Lietuvių liaudies dainos, ne tik vestuvinės, apdainuoja sunkią moters dalį. Vyrą engia ponas, o moterį – jos vyras. Kodėl moteris poroje dažniausiai tapdavo (tampa) auka? Jos tokia prigimtis – aukotis? Aukotis palikuonims, aukotis vyrui? Iki šiol prisimenu giliai į atmintį iširėžusį amerikiečių rašytojo Jack London, kurį skaityti visi mėgome vaikystėje, papasakotą epizodą: aukso karštinė Aliaskoje, per snieguotą dykynę link civilizacijos juda pora – baltasis vyras ir indėnė moteris. Jie nešasi su savimi kažkiek maisto – šaldytos žuvies, kurią vartoja taupydami, nes atsargos nėra didelės. Maistą dalija moteris. Kai ji supranta, kad dviem pasiekti tikslą šių atsargų neužteks, ji savo porciją ima mažinti, kol vieną dieną griūva į sniegą ir daugiau nepakyla. Ji pasiaukuoja dėl mylėto vyro, kad jis išgyventų ir pasiektų žmones ir gyvenimą. Gal aš tą istoriją perpasakojau nelabai tiksliai, bet mintis tokia – moteris nėra auka, ji ant gyvenimo laužo susidegina sąmoningai. Tokią ją sukūrė motinystė, nes vaikams reikia atsiduoti besąlygiškai. Tokia gamta. Kažkas

turi supūti, pražūti, kad išaugtų kažkas naujas, kad karta keistų kartą ir pasaulis, gyvybė išliktų. Tik gamtoje patelė nėra žemesnis padaras, patino vergė. Taigi moters pažeminimas neatėjo iš gamtos. Ji gal menkesnė fiziškai, bet bandoje gyvenimas sukasi būtent aplink ją. Patinai plunksnomis, kailiu, ragais, šokiu, kautynėmis rungtyniauja, kad paviliotų patelę, atkreiptų jos dėmesį. Kai kuriose gyvūnų rūšyse patelė yra ir bandos vedlė.

Šiuolaikinės kartos moterys kitaip supranta ir motinystę, ir santuoką, jos kovoja už lygybę, tarsi stengdamosi atsiimti kažkada turėtas pozicijas. Kartais jos (arba jas užjaučiantys vyrai) persistengia. Pvz., Europoje dabar bandoma taikyti reikalavimą, kad valstybėje moterų ne tik parlamentarų, bet ir įmonėse vadovių būtų tam tikras privalomas (gal 20 proc.) procentas. Norima jai tarsi gero, bet realybėje tai išvirsta į parodiją, nes ir valstybę valdant, ir biznyje turi vadovauti tas, kuris sugeba, visai nesvarbu – ar tai vyras, ar moteris.

Bet grįžkime prie lietuviškų vestuvių. Kiek dėmesio skiriama jaunajai! Lietuviškose tradicijose nėra kitos šventės, kurioje būtų taip pagerbtas kuris kitas asmuo. Su-reikšminamas kiekvienas jaunosios žingsnis, veiksmas, jausmas: štai nuotakos atsisveikinimo su namais ritualas (XVII a. vestuvėse atsisveikinant nuotaka vesta aplink stalą, lyg altorių), jos atsisveikinimo raudos, kai drauge su ja raudodavo ir atsisveikinti susirinkusios moterys, merginos (net ir XVIII a. pradžioje F. Dunkelman dar aprašo, jo many-mu, juokingą paprotį dainuojant atsisveikinti su namų židiniu, protėvių dvasiomis, tėvais ir gyvuliais, kuriuos iki tol prižiūrėjo); sugrįžusieji jaunieji iš bažnyčios sėda į marčios kertę; ypatinga reikšmė teikiama nuotakos vežimui, kraičio skrynai, marčios dovanoms; marčios sutik-tuvės (anot Mato Pretorijaus, užde-gus šiaudus prie vartų atrodydavo, kad nuotaka įvažiuoja į kiemą tar-tum per ugnį); naujuose namuose nuotaka vedama aplink namų židinį, po to sodinama ten pat ant suolo; nuotakai atvykus į vyro namus me-dumi tepamos jos lūpos; nuotaka apiberiama javais (linkėta jaunie-siems skalsos, sėkmės ūkio darbuo-se); ypatingos ir nuotakos aprėdo de-talės: karūnėlė su rūtų vainiku iki gaubtuvio, kykas – Mažosios Lietu-vos nuotakų ir jaunamarčių išeginis galvos dangalas ir kiti gausūs ir ypatingi moters drabužio atributai – juosta, prijuostė, nuometas ir t. t.

Kaip sena mūsų – lietuvių – kalba, Europos kalbų motina, taip seni

ir vestuvių papročiai, vestuvių misterija, išsilaikiusi greičiausiai tūkstančius metų ir išlikusi iki modernių laikų, nors su gyvenimu vėlesniais šimtmečiais nebeturėjusi nieko bendra. Vestuvėse dar netolimoje praeityje moteris vaidindavo deivę ir karalaite, o į gyvenimą išeidavo dažniausiai vergauti vyrui ir deginti savo gyvenimą šeimai. Bet vis dėlto įdomu, kad netgi viduramžių Europoje mūsų protėvių mąstysenoje buvo išskirtiės pagarbos moteriai. Pvz., Lietuvos Statute (XVI a.), viename pa-žangiausių Europos įstatymų rinkinių, moteriai skirta ypatinga vieta: net ir už nekilmingos moters įžeidimą ir nužudymą buvo baudžiama labiau negu už vyro; nekilminga moteris, ištėkėjusi už bajoro, tapdavo bajorė ir kt. O visas pilietines teises, tarp jų – ir balsavimo teisę – lietuvių moterys gavo atkurtoje Lietuvos valstybėje 1918 m., kai Europos civiliza-cijos centre – Šveicarijoje – moteris teisę balsuoti gavo tik 1971 m, o Lichtenšteine – 1984 m.

Mes dažnai save kaip tautą, gentį, nuvertiname, manydami, kad esame pasaulio, Europos atsilikėliai, bet užtektų tik gerai pagalvoti, ir atrastume tokių savo istorijos, tradicijų ar gyvenimo perliukų, kurie kaimynus priverstų aiktelėti, kaip, pvz., mūsų tau-tinės šventės, kryždirbystė ir dar daugelis kitų da-lykų.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Kaip būti lietuviu

JOVITA BELIAK-ANTANAVIČIENĖ

Ar žinai, iš kur esi kilęs? Ar tikrai žinai savo gimtinės istoriją? Ką tau reiškia būti lietuviu?

Dauguma savo šalies istoriją žino tiek, kiek garbingi mokytojai išmoko mokyklose per istorijos pamokas. Data, įvykis, žinomiausias žmogus, rezultatas – pagrindiniai dalykai, kuriuos turėjome „iškalėti“ Lietuvos mokyklose, jei norėjome išlaikyti istorijos egzaminą. Laimei, tobulėjant technologijoms ir vystantis komunikacijos priemonėms, pradėti rodyti istoriniai filmukai, video medžiaga, kuri istorijos pamokas pajvairindavo. Tačiau dažniausiai tai būdavo personalizuotos scenos, kurios tik iš dalies atskleidavo tikrąją istoriją. Įdomu, ką gi mokosi lietuviai užsienyje? Ar nors kartą per istorijos pamokas jie išgirsta žodį Lietuva? Manau, kad retai. O ir tikėti, kad tėvai turi laiko papildomoms Lietuvos istorijos pamokoms namuose – naivu. Tačiau žinoti savo tėvynės istoriją yra būtina, norint garbingai ir švaria sąžine kitiems prisistatyti lietuviu.

Amerikos lietuvaits moko Lietuvos istorijos

„Mes užaugome kaip Amerikos lietuviai, daugiausiai gyvendami Floridoje ir leisdami vasaras Lietuvoje, – pradėjo pasakojimą dvi Amerikoje gimusios ir užaugusios lietuvaits. „Mums pasidarė įdomu, kodėl mūsų tėvai yra čia, Amerikoje, o seneliai, giminės bei draugai – Lietuvoje. Mes vidurinėje mokykloje mokėmės pasaulio istorijos, tačiau pamokose Baltijos šalys buvo tik labai trumpai pristatytos, todėl mes nusprendėme pačios imtis iniciatyvos ir sužinoti daugiau. Pradėjome klausinėti savo tėvų, senelių, draugų bei giminių apie tai, kaip jų gyvenimas atrodė, kai jie buvo mūsų amžiaus”.

Šios dvi šaunios sesės – Indrė ir Aistė Zalepuga – yra visai neseniai gimusios, Lietuvos istoriją pasakojančio projekto „Baltijos kelias“ (angl. „Baltic bridge“) iniciatorės. Kodėl? Todėl, kad ne visi supranta, ką reiškia būti lietuviu. Ir todėl, kad labai nedaug Lietuvos paauglių užsienyje žino ir supranta istorinius įvykius, grąžinusius Lietuvai laisvės titulą. Šiuo tiltu tikimasi sujungti ateinančias kartas su nacionaliniu paveldu ir perduoti tikrą, nepagražintą Lietuvos istoriją labai paprastu, aiškiu būdu – video interviu, dokumentinio filmo įrašais ir nuotraukomis, patogiai sugrupuotais pagal temas.

Be to, pastebėjusios pasaulinio lygio susidomėjimą „Baltijos kelias“ projektu bei atsiradusią paklausą Baltijos regiono produktams, jaunuolės pratęsė savo pirminį projektą, sukurdamos šios idėjos tęsinį „BALTIKE“. Šis pirminio projekto tęsinys netrukus pradės veikti kaip internetinis kultūrinis fab-

Akimirka iš fotosesijos projektui „Baltic bridge“. Indrė Zalepuga (k.) ir Aistė Zalepuga (d.) darbuojasi Lietuvos pajūryje. Aistės Zalepuga archyvo nuotraukos

rikas, kuris sujungs žmones su Baltijos regionu per autentiškus ir prašmatnius Baltijos menininkų sukurtus dirbinius. „Mes kuriame platformą, kuri pristatys virtualų įėjimą į Baltijos regioną per žurnalistinius straipsnius, kelionių gidą, muziką ir produktus”, – apie naujai atkeliaujančią projekto tęsinį pasakojo lietuvaits.

Istorijos paieškos gyvųjų lūpomis

Būdamos pačiame jaunystės žydėjime, projektą kūrėjos rūpinasi kur kas rimtesniais ir svarbesniais dalykais nei jų bendraamžiai. Indrė šiuo metu mokosi 11-oje klasėje Floridoje, o jos sesė Aistė studijuoja Yale universitete anglų literatūrą bei ruošiasi stoti į teisės universitetą. Jų mama yra kilusi iš Kau- no, tėtis – iš Šilutės, o seneliai kilę iš Jurbarko bei Raudondvario. „Pirmiausiai turime dėkoti savo seneliams už jų norą atskleisti ir pasidalinti skaudžiais bei atokiau laikytais prisiminimais. Jie yra ta varomoji jėga ir įkvėpimas mūsų projektui”, – pasakojo A. Zalepuga, išreikšdama padėką seneliams už pagalbą suprantant tuometinius Lietuvos laisvės atgavimo įvykius.

Neturėdamos jokios filmavimo patirties ir profesionalios technikos, merginos daug laiko skyrė savarankiškam filmavimo bei video montažo mokymuisi. Tačiau netrukus įkvėptos New Yorke gyvenančio lietuvių kilmės JAV filmų kūrėjo bei menininko Jono Meko interviu, kuriame jis teigė, jog būtina turi eiti į filmų kūrimo bei montažo mokyklą

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius padėjo Aistei Zalepuga už apsilankymą konsulate bei projektų pristatymą.

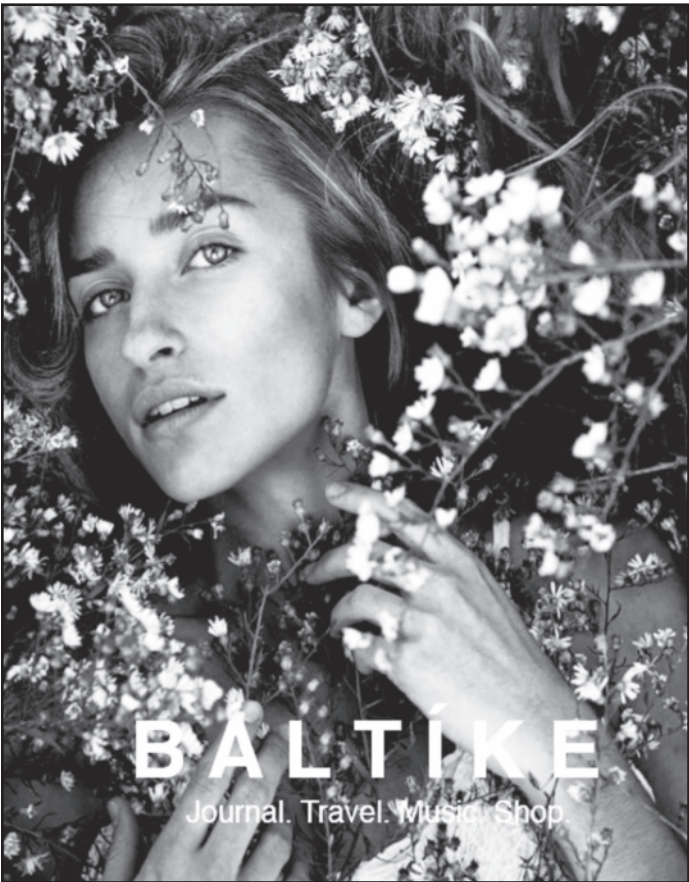
Lietuvos generalinio konsulato New Yorke nuotr.

ir ragino kūrėjus paimti video kamerą, pradėti filmuoti ir taip išmokti to, ko nori. Projekto iniciatorės griebė kamerą ir pradėjo mokytis besipraktikuodamos. Pasiskolinusios iš senelių Lietuvoje automobilį, sesės pradėjo keliauti po Lietuvą, imti interviu iš tuometinius įvykius išgyvenusių žmonių bei lankyti pašnekovų per interviu nupasakotose vietose. „Kiekviename projekto etape sutikome nepaprastai geranoriškų žmonių, kurie kiek tik galėjo, palaikė mūsų projektą”, – džiūgavo apie prie projekto realizavimo prisidėjusių žmonių nuoširdumą ir pagalbą I. Zalepuga.

Bendradarbiaudamos su Lietuvos radijo ir televizijos generaliniu direktoriumi, redaktoriais ir žurnalistais, Lietuvos aukštųjų mokyklų direktoriais, mokytojais bei studentais, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga (kurioje A. Zalepuga yra valdybos narė ir JAV atstovė), Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų, Švietimo ir mokslo ministerijomis bei kitomis institucijomis ir individualiais žmonėmis, Indrė ir Aistė Zalepuga susirinko nemažą žinių bagažą bei daug informacijos, kurią apdorojusios, skleidžia Lietuvos istoriją visiems besidominantiems žmonėms.

Sesės Indrė ir Aistė Zalepuga yra apie Lietuvos istoriją pasakojančio projekto „Baltijos kelias“ iniciatorės.

Projektas „BALTIKE“ jau netrukus išvys dienos šviesą internete.

Paklaustos apie išsimintiniausią interviu, projekto iniciatorės ilgai negalvojusios vieningai ištarė – Justinas Marcinkevičius. Įkvėptos močiutės skaitytos vaikystėje eiliuotos poemos vaikams „Grybų karas“, sesės pradėjo organizuoti interviu su rašytoju, pasitelkusios net kelių žmonių, tarp jų J. Marcinkevičiaus žmonos, pagalbą. Galiausiai pusvalandį turėjęs trukti interviu virto kelių valandų nuoširdžiu pokalbiu, kurio metu rašytojas išleido projekto iniciatorės į savo vidinį pasaulį: „Jis pradėjo nuo pačios pradžios, prisiminęs kieme su tėčiu sodintą beržą ir tai, ką reikė po kelių metų grįžti atgal į kiemą ir pamatyti beržą nukirstą. Jo interviu ir prisiminimai, kuriuos jis pasidalino, liko mums labai svarbūs. Rašytojo interviu su mumis, atrodo, buvo paskutinis prieš jam iškeliaujant Anapolin.“ Rašytojas bei jo vaizdingai išreikšti prisiminimai įkvėpė seses toliau vystyti savo projektą. „Niekada nepamirškite svajoti“ – tai J. Marcinkevičiaus palikta žinutė Lietuvos jaunimui visame pasaulyje pokalbio su Indre ir Aiste Zalepuga metu.

Mažytė Lietuva New Yorke

New Yorkas A. Zalepugai tampa vis artimesnis ir dažniau lankomas. Vedama projekto, jo pristatymo kitiems bei paskirtų interviu, A. Zalepuga didmiestyje lankosi bent porą kartų per mėnesį ir vis atranda kažką naujo: „Kai atvažiuoju, bandau pamatyti vis ką nors naujo – naują parodą, muziejų, galeriją, spektaklį, operą, koncertą ar tiesiog susipažinti su naujais žmonėmis. Man New Yorke nepaprastai patinka! Jame jauku todėl, kad yra daug užsienio lietuvių. O Lietuvos generalinis konsulas – lyg mažytė Lietuva, kuriame sutinki įdomių žmonių, susirandį naujų draugų bei nuolat vyksta įdomūs renginiai.“ Iš tiesų sutikti bei pasišnekučiuoti su lietuviškai kalbančiais žmonėmis – be galo džiugu. O ta šiluma, sklindanti iš žmonių širdžių, primena Lietuvos saulę, kurios spinduliai pasiekia net ir kitame žemyne gyvenančius lietuvius.

Beje, kovo mėnesį A. Zalepuga lankėsi Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke, kuriame susitiko su konsulu Juliumi Pranevičiumi. Čia Aistė pasidalino savo projekto idėjomis ir darbais bei turėjo progą pakalbinti patį konsulą apie konsulato veiklą bei lietuviškumo puoselėjimą.

4 milijonai kalbančių lietuviškai

Kalba – dalis istorijos, kuri išliko iki dabar. Nors lietuviškai kalba tik mažuma pasaulio gyventojų, tačiau ją išsaugoti per ateinančias kartas yra būtina. Juk ji tokia graži ir skambi! Nors ir beprotiškai sunki. Tačiau projektas „Baltijos kelias“ siūlo ganėtinai paprastą lietuvių kalbos mokymosi platformą. „Mes supratome, kad dažnai yra nuvertinamas vienas šaltinis – mūsų bendraamžiai. Mes kreipėmės į asmenis, aukštąsias mokyklas ir Lietuvos bendruomenes visame pasaulyje norėdamos sukurti studentų tinklą, per kurį ‘Skype’ pagalba bendraamžiai galėtų bendrauti ir mokytis lietuvių kalbos“, – apie lietuvių kalbos mokymosi iniciatyvą pasakojo I. Zalepuga.

Nėra tiek daug šaltinių, kurių pagalba galėtum išmokti lietuvių kalbą – tas sustabdo ir gali „atmušti“ bet kokią norą mokytis. Kuo daugiau žmonių prisidės prie savo gimtosios kalbos puoselėjimo ir išsaugojimo, tuo didesnė tikimybė, kad ši seniausia išlikusi indoeuropiečių kalba, kuria kalba vos daugiau nei 4 milijonai žmonių, neišnyks ir bus išsaugota kaip garbingas ir skambus šalies palikimas.

Washingtonė atidaryta Prezidentui K. Griniui skirta paroda

Loreta Grauzinienė sveikina parodos atidarymo dalyvius. Seimo kanceliarijos nuotr.

Baigdama darbo vizitą Jungtinėse Amerikos Valstijose, Seimo pirmininkė Loreta Grauzinienė Lietuvos ambasadoje Washingtonė atidarė nuotraukų ir dokumentų parodą „Demokratijos keliu: Kaziui Griniui – 150“, skirtą Prezidento, ministro pirmininko, Steigiamojo seimo, pirmojo, antrojo ir trečiojo Seimų nario, gydytojo, publicisto Kazio Griniaus 150-osioms gimimo metinėms paminėti.

2016-uosius Seimui paskelbus Prezidento Kazio Griniaus metais, ši paroda pirmą kartą surengta prieš porą mėnesių Lietuvos parlamente. Seimo pirmininkė L. Grauzinienė teigė tuomet norėjusi, kad šią parodą pamatytų kuo daugiau tautiečių, ypač jaunoji karta, kad paroda peržengtų Lietuvos ribas. Pasak parlamento vadovės, pristatoma ekspozicija suteikia galimybę ne tik išsamiau pažinti mūsų tautai ir valstybei daug nusipelnusią asmenybę, bet ir to meto istorinį, politinį, socialinį Prezidento Kazio Griniaus veiklos kontekstą.

Seimo Pirmininkė L. Grauzinienė pabrėžė, kad Kazio Griniaus gyvenimas glaudžiai susijęs su Lietuvos valstybingumo raida. „Net ir išvykęs už Atlanto, į Ameriką, jau būdamas brandaus amžiaus jis iki paskutinės gyvenimo akimirkos rūpinosi gyvybiniais Lietuvos reikalais, dėjo visas pastangas ir išnaudojo visus tarptautinius ryšius, kad tik būtų atkurta Lietuvos nepriklausomybė. (...) Tai žmogus, ejęs kartu su savo tauta ir valstybe bei dirbęs jū labui“, – sakė L. Grauzinienė.

Lietuvos parlamento vadovė pakvietė susirinkusiuosius sekti Prezidento Kazio Griniaus pavyzdžiu – „bet kokiomis aplinkybėmis saugoti ir puoselėti lietuviybę, net ir būnant toli nuo Lietuvos“.

Baigdama sveikinimo kalbą, Seimo pirmininkė L. Grauzinienė padėkojo Lietuvos ambasada už priimtą parodą ir pabrėžė tikinti, kad po Ameriką keliausianti ekspozicija įprasmins „dar vieną gražią ir prasmingą lietuvių tautai ir valstybei sukaktį – Lietuvos parlamentarizmo šimtmetį“.

ELTA

Seimo pirmininkė L. Grauzinienė (v.) su Terese ir Algimantu Gečiais.

Tautiška giesmė Baltimorės pakrantėje

Atkelta iš 1 psl.

Inner Harbor pakrantėje susirinko savaitgalį vykusios XV-osios Šokių šventės šokėjai, jų šeimos nariai, draugai, o taip pat ir renginio svečiai, tarp jų Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkė Loreta Grauzinienė, Kultūros ministras Š. Birutis, ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas, generaliniai ir garbės konsulai, kiti diplomatai. Turistų gausiai lankoma aikštė nusidažė lietuviškomis spalvomis, mirgėjo Lietuvos ir JAV vėliavomis, šypsojosi bei abiejų šalių valstybingumu ir laisve džiaugėsi ne tik akcijos dalyviai, bet ir jos stebėtojai.

Generalinis konsulas Čikagoje džiaugiasi pasididžiavimu vertu sveikinimu Tėvynei iš už Atlanto ir dėkoja visiems, prisidėjusiems prie akcijos įgyvendinimo ir įamžinimo: Dariui ir Rimui Polikaičiams, Jurgiui Di-

džiuliui, Šarūnui Daugirdui, Laurynui Mataičiui, „LRT Lituanica“ komandai ir kitiems. Tikimasi, kad ir kitais metais, ši nuostabi tradicija toliau tęsis ir sulauks dar didesnio tautiečių dėmesio.

LR generalinio konsulato Čikagoje info

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

2015–2016 m. mokslo metai: Čikagos skautų Vietininkija

LILIJA GELAŽIS

Šiais metais Čikagos skautų Vietininkija daug nuveikė. Susirinkdavome apytikriai du kartus per mėnesį: viena sueiga po mokyklos, viena iškyla. Vietininkiją sudarė 6 vadovai/vadovės ir penkios skiltys: Ežiukai, Ožiai, Kiškiai, Pelėdos ir Žiaurūs šešakai. Iš viso vyko dešimt sueigų ir dešimt iškylų. 25 skautai ir skautės įgijo 15 skirtingų specialybių ir ženklų; mokslo metų pabaigoje jų išdalinta 120. 15 skautų ir skaučių davė skautiškus žodžius ir pelnė teisę dėvėti paukštyčių ir vilkiukų raudoną, skautų geltoną, o prityrusių – vyšninės spalvos ir paskautininkės – žalią kaklaraistį. Vasarą vyks ir vyrų skaučių žodis. Žodis įpareigoja stengtis tapti geru žmogumi, mylėti Dievą, Tėvynę, padėti artimui. Jis įpareigoja nuolat tobulėti, bręsti protu, stiprėti kūnu. Skautų mokymo metodas yra „rodome-darome“. Šiuo būdu ir per žaidimus bei užsiėmimus mūsų jaunimą vedam skautišku keliu.

Akimirkos iš mūsų veiklos

Lietuviškosios skautybės šimtmetį minėsime 2018 metais. Dalyvavome šimtmečio ženkliuko konkurse ir ruošiamės trims šimtmečio stovykloms Australijoje, Lietuvoje ir JAV Rako stovykloje Michigane.

Spalio 4 d. vyko kanojų irklavimo, žvejybos bei žaidynių iškyla Tampier Lake.

Spalio 10–11 d. – stovykla Pilėnuose su Detroito tuntais: susipažinome su partizanų istorija ir partizanų gyvenimu sunkiomis sąlygomis, su Lietu-

Kanojų plaukimo, žvejybos iškyla Tampier Lake.

Čikagos vietininkijos archyvo nuotr.

vos kareivio ir JAV jūrų pėstininko gyvenimu. Patys skutome ir tarkavome bulves, pamainomis per naktį budėjome prie laužo, ant kurio kepė kaimiškas kugelis.

Lapkričio 1 d. – gamtos pažinimo, kelio ženklų, kūno stiprinimo iškyla Morton Arboretum.

Lapkričio 22 d. – raitelio/raitelės specialybės egzaminas Willow Springs.

Gruodžio 5 d. – iškilminga sueiga, Betliejaus taikos šviesos priėmimas, kalėdinių namukų puošimas ir skautų

Kūčios.

Sausio 10 d. – Lietuvos laisvės gynėjams pagerbti 9 km žygis su Jūrų šauliais prie Michigano ežero Čikagoje.

Sausio 23 d. – čiuožimo iškyla McKinley parke.

Sausio 29–31 d. – Ledyno stovykla Dainavoje.

Vasario 19–20 d. – nakvynė Čikagos gamtos muziejuje: gamtos pažinimo, aplinkos ir dailininko specialybės.

Kovo 5, 6 d. – skautų Kaziuko mugėje pardavinėjom savo keptus sau-

sainius: grybukus, riešutėlius, vaflius, braškinius pyragaičius ir naminę girą bei įvairių skonių *kombuča* arbatą. Pardavėm lietuviškais raštais išdegtus šaukštus ir kitus rankdarbius.

Balandžio 24 d. – arklių jodinėjimo iškyla miško takeliais Willow Springs.

Gegužės 14 d. – kinų kultūros, keliarodžio specialybės ir Čikagos upės pažinimo iškyla miesto centre.

Gegužės 21–22 d. – prityrusių skautų stovykla: lauko virtuvė, dviratininko, astronomo specialybės, žodžiai.

Skrydis laiku

Smagu stovyklauti su draugėmis.

Majos asmeninio albumo nuotrauka

MAJA CHIAPETTA

Praėjusią vasarą draugas buvo pakvietęs mane į Detroito skautų stovyklą Dainavoje. Buvo taip smagu, kad aš šiais metais nutariau grįžti ir net su savimi pasikviečiau keltą draugį. Šiais metais stovykla vėl buvo labai smagi. Aš buvau laužavedė,

dainavimo vadovė ir mokiau vaikus kanojos specialybės. Per dainavimo užsiėmimus išmokiau dainą „Vaten Šū“, kurią pati išmokau jubiliejinėje stovykloje 2013 metais. Ši smagi daina patiko visiems, ypač jaunesniems, kurie prašė manęs dainuoti tą dainą kiekvieną dieną. Nors Detroito stovykloje jau esu buvusi praėjusiais metais, bet bu-

vau užmiršusi, kiek čia viskas skiriasi nuo Rako stovyklos. Laužai Rake prasideda temstant, o Dainavoje laužai baigiasi prieš saulei nusileidžiant. Man buvo labai įdomu vesti programas prie laužo, kai lauke dar šviesu. Praėjusiais metais Dainavos „Spyglio“ ežere buriavome burlaiviu. Šiais metais buriuoti šiame ežere leidimas nebuvo išduotas, bet buvo kanojų, tad aš mokiau kitus skautus šios specialybės. Dauguma skautų sakė, kad iki šios stovyklos niekad nebuvo plaukę kanoja, bet visiems buvo labai smagu. Norint gauti specialybės patvirtinimą, reikia žinoti, kaip elgtis, jei valtis apsiverčia. To mes mokėmės, ir ta dalis vaikams buvo labai smagi.

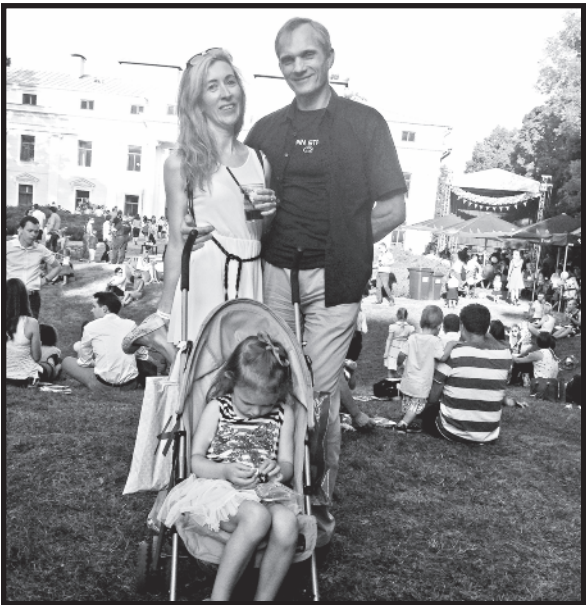
Buvo puiki savaitė! Džiaugiuosi, kad baigiantis savaitei turėjau progos nuvažiuoti paburiuoti į Wampler – didesnę už „Spyglio“ ežerą netoli Dainavos. Su drauge Rasa ir broliu Romu mes buriavom visą dieną. Buvo geras vėjas, labai smagiai praleidome

dieną. Pasibaigus stovyklai buvo labai liūdna atsisveikinti su draugais, bet džiaugiuosi, kad su dauguma vėl pasimatysime Baltimorėje, Šokių šventėje.

Labai ačiū visiems vadovams, ypač viršininkams: sesei Dainai ir broliui Andriui, kad priėmė mane į savo nuostabią stovyklą!

Burlaiviai – mano silpnybė.

Svajus Asadauskas su šeima JAV Nepriklausomybės šventėje lankosi kasmet.

Gitanos Merkelienės nuotraukos

240-ųjų JAV Nepriklausomybės metinių iškilmės Vilniuje

GITANA MERKELIENĖ

240-ąjį Jungtinių Amerikos Valstijų Nepriklausomybės gimtadienį, simbolizuojantį Amerikos žmonių kovą už laisvą ir nepriklausomą valstybę, šiais metais Vilniuje pradėta švęsti birželio 28-osios vakarą. Į sostinės pramogų ir poilsio centrą „Belmontas“ iškilingai paminėti artėjančią Liepos 4-ąją JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah McCarthy sukvietė garbius svečius: diplomatus, politikus, visuomenės veikėjus, JAV ambasados partnerius.

Na, o ketvirtadienį, birželio 30 d., jaukiame Verkių rūmų parke, apsuptame gražios lietuviškos gamtos, „AmCham“ (The American Chamber of Commerce in Lithuania) surengė tradicinį pikniką. Šiemet jis buvo gan gausus (per 1 500 dalyvių). Renginys prasidėjo valstybiniais JAV ir Lietuvos himnais, kuriuos atliko „Lietuvos balso 2016“ nugalėtoja Kotryna Juodzevičiūtė. Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius sveikinimo kalboje šmaikščiai prasiitarė, jog būtų gerai, kad valstybinėse mokyklose moksleiviai mokytųsi „American English“ (kaip žinome, dabartinėse programose vaikai mokomi „British English“).

Šių metų šventės tematika – greitis, veiksmas, inovacijos, taigi susirinkusiuosius džiugino amerikietišku automobilių ir motociklų paradas, įvairios pramogos vaikams, gyva muzika. Bendraujant buvo puiki proga atsigaiivinti gėrimais, pasivaikšinti tradiciniu amerikietišku maistu: *hamburgeriais, hotdogais* (liet. dešrainiais), *candy apples* (liet. karamelizuotais obuoliais) ir, žinoma, tortu.

Piknike kasmet dalyvauja lietuvių, gyvenusių užsienyje, visuomeninė organizacija (LGUVO) „Sugrįžus“. Renginio šurmulyje pavyko pakalbinti šios organizacijos narį, ištikimą kasmetinės šventės dalyvį **Svajų Asauską**. Taigi specialiai „Draugui“ keletas pokalbio fragmentų.

– Svajau, kada sugrįžote į Lietuvą? Kaip sekėsi vėl iš naujo prisitaikyti ir įsijungti?

– Į Lietuvą sugrįžau 2007 metais, po 13 metų, pra-

leistų JAV, iš jų 8 – Čikagoje. Prisitaikiau gana lengvai, nes grįždamas jau buvau susiradęs darbo vietą Chemijos institute Vilniuje. Gal kiek sudėtingiau buvo susipažinti su Vilniumi, nes anksčiau nebuvau čia gyvenęs. Pats „kultūrinis šokas“ tęsėsi gal 3 mėnesius, na, tik su automobilio pastatymu daugiaabučių kiemuose negalėjau apsiprasti gal pusantų metų. Iki šiol nesu pripratęs prie bendradarbių požiūrio į darbą ir stengiuosi, kad to požiūrio neperimčiau. Bet tai jau nuo darbovietės priklausantis reikalas. Į darbus įsijungiau greitai, bet kelerius metus jaučiau labai atsargų bendradarbių elgesį su manimi, netgi ir dabar, praėjus daugiau nei 9 metams, esu išskiriamas kaip „amerikonas“. Darbe sekasi gerai, vadovauju mokslininkų grupei, vykdomė tikrai įdomių ir sėkmingų projektų, susijusių su tepalų chemija, gumos perdirbimu ir aliuminio trintimi.

– Esate ištikimas LGUVO narys.

– Kai grįžau į Lietuvą, LGUVO („Sugrįžus“) išgyveno savo „Aukso amžių“, kai į paskutinio kiekvieno mėnesio ketvirtadienio susitikimus ateidavo po keliasdešimt sugrįžėlių, kas savaitę sulaukdavome vis naujų sugrįžtančių šeimų. Man ši organizacija buvo labai naudinga, nes Vilniuje neturėjau pažįstamų, todėl iš karto užsimezgė daug naujų ryšių ir laisvalaikio praleidimui, ir sportui, ir šiaip bendro pobūdžio pagalbai. Sugrįžimo į Lietuvą patirtis labai suartina nepažįstamus žmones ir iš karto palengvina bendravimą. Dabar terminas „sugrįžėlis“ jau nieko nebestebina, o tuomet dar reikėjo daug kam vos ne teisintis, kodėl man nesinorėjo likti JAV ir kodėl grįžau į Lietuvą. LGUVO egzistavimas labai pravertė aiškinant aplinkiniams, jog tokių sugrįžėlių yra gana daug. Labai smagu, kad praėjus 10 metų po LGUVO įkūrimo kiekvieną mėnesį „sugrįžėliai“ toliau renkasi pasidalinti savo išpūdžiais ir prisiminimais. Štai prieš mėnesį mūsų vėl buvo susirinkę gerokai daugiau negu 20.

O tuomet, 2007 m., į LGUVO įsiliejau labai paprastai, nes parvažiavęs į Lietuvą sutikau M. Kazlauską, D. Matulį, T. Kubilį ir daugiau „sugrįžėlių“, kuriuos pažinojau būdamas JAV.

– Kasmet susitinkame Verkių parke, tradicinėje JAV Nepriklausomybės šventėje. Kuo Jums (Jūsų šeimai) ši šventė ypatinga šiemet? Kokius pokyčius galite įžvelgti?

– JAV Nepriklausomybės šventėje Verkių parke dalyvauju jau devintą kartą. Man ji visada buvo ypatinga tuo, kad kol nebuvo sukurta internetinė sistema, čia organizuodavau „sugrįžėlių“ susitikimą, organizuotai pirkdavau bilietus. Šiemet bilietus įsigyti daug lengviau – internetu. Be to, ši šventė labai smagi vaikams, ir mano visos trys atžalos labai džiaugiasi kiekviena proga čia dalyvauti. Jie visi turi dvigubą pilietybę (JAV ir Lietuvos), todėl džiaugiasi matydami amerikiečius ir kalbėdami su jais. Įspūdį padaro ir desantininkai, kareiviai bei naikintuvai.

– Kuo gražus amerikietiškas Nepriklausomybės minėjimas Jums?

– Man „Independence Day“ minėjimas gražus visų pirma tuo, kad mintimis sugrįžtu į praeitį ir prisimenu tiek savo studijų laikus JAV, tiek gyvenimą Čikagoje. Kiekvieną kartą susitinku kažką iš pažįstamų nuo JAV laikų, visada pasitaiko proga pabendrauti su tikrais amerikiečiais. Džiaugiuosi ir matydamas daug Lietuvos garsenybių, pasitaiko, kad sutinku ir savo darbui svarbių asmenų. Labai džiugina laisva atmosfera be ilgos darbotvarkės, kai didžioji renginio dalis skirta tiesiog bendravimui. Visi gali matyti kitus, nueiti vieni prie kitų ir rasti laiko pokalbiams, kas dar ne visada įmanoma tradiciniuose lietuviškuose renginiuose.

Na, o Verkių parke sutiktas **Ramūnas Ragailinskas**, taip pat grįžęs gyventi į Lietuvą, kilęs iš Raseinių rajono, siunčia linkėjimus Amerikos lietuviams, gėrėdamasis švente:

Džiaugiuosi, kad jau antri metai dalyvauju šventėje. Myliu Ameriką ir Amerikos draugus. Aš vėl Lietuvoje, turiu darbą, bet bent kartą per metus vyksiu į Čikagą arba į Washingtoną. Yra tas ilgesys, kuris traukia pas draugus. Aš ten (Amerikoje) tiesiog nepritaipau, bet gerbiu tuos žmones, kurie gyvena anapus Atlanto ir puoselėja lietuvių. Kiek džiaugsmo ir koks grožis tiems, kas vyks į Baltimorės tautinių šokių šventę – tai nuostabu!

Glacier nacionalinis parkas dvelkia didybe.

Yosemite nacionalinis parkas garsėja kriokliais.

Amerikos turtas – „uolų katedros“

Nėra nieko amerikietiškesnio už mūsų valstybinius parkus

Franklin D. Roosevelt

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Daug kas žino, kad pirmasis valstybinis parkas Amerikoje – Yellowstone – oficialiai buvo patvirtintas JAV Kongreso 1872 m., tačiau tik 1906 m. rugpjūčio mėn. 25 d. prez. Woodrow Wilson įsteigė JAV Valstybinių parkų tarnybą (National Park Service). Taigi šiemet minimas šio sprendimo šimtmetis. Pirmasis šios tarnybos direktorius Stephen Mather parkus pavadino „didžiąja amerikietiško mokykla“. Tai galėjo atsitikti tik Amerikoje. Žinovo ir filmų kūrėjo Ken Burns teigimu, po Pilietinio karo Amerika tapo tarsi netapytas paveikslas, plikas žemynas: „Mes neturėjome katedrų. Mes neturėjome tų visų gėrybių, kurias turėjo Europa, bet mes turėjome uolų katedras“.

Valstybinių parkų tarnyba prižiūri 84 mln. akrų plotą. Skaičiuojama, kad nuo 1904 m. šiuos parkus aplankė 13,5 bilijonai (taip, bilijonai) žmonių. Praėjusiais metais jų susilaukta daugiausia – net 305 mln. Visuose parkuose dirba 22 000 tarnautojų. Be jų parkuose dar darbuojasi 221 000 savanorių.

Išvardinsiu dešimtį daugiausiai lankomų valstybinių parkų (NP) JAV. Siekiant išvengti vardų sumaišymo, parkų pavadinimai palikti anglų kalba. Populiariausias yra Great Smoky Mountains NP, kurį praėjusiais metais

Saulėlydis Yosemite nacionaliniame park.

aplankė daugiau kaip 10 mln. lankytojų. Parkas yra North Carolinos ir Tennessee valstijose. Antroje vietoje puikuoja Grand Canyon NP Arizonos valstijoje. Tai spalvingas stačių šlaitų tarpekis, kurį suformavo Colorado upė. Praėjusiais metais parką aplankė daugiau kaip 5 mln. žmonių. Po to – Rocky Mountain NP Colorado valstijoje. Jį aplankė daugiau kaip 4 mln. žmonių. Ketvirtoje vietoje yra Yosemite NP Kalifornijos valstijoje. Parke yra JAV aukščiausias krioklys (aukštis – per 700 m), milžiniškos granito uolos – Half Dome ir El Capitan (900 m). Lankytojų – daugiau kaip 4 mln. Penktoje vietoje (daugiau kaip 4 mln. lankytojų) – Yellowstone NP, nusidriekęs per Ida-

ho, Montanoss ir Wyomingo valstijas. Parkas žymus savo nuostabiu kraštovaizdžiu – geizeriais bei karšto vandens versmėmis. Čia gyvena bizonai, lokiai, elniai, vilkai ir kt.

Šeštoje daugiausiai lankomų parkų vietoje su daugiau kaip 3 mln. lankytojų yra Zion NP (Utah). Lankytojus traukia suakmenėjusios geltono smėlio kopos ir labai gilus tarpekis – kanjonas. Toliau – Olympic NP Washingtono valstijoje. Per metus ten apsilanko daugiau kaip 3 mln. žmonių. Tai kalnuotas, miškais apaugęs parkas, prisiliejęs prie Ramiojo vandenyno krantų. Grand Teton NP, esantį Wyomingo valstijoje, kasmet aplanko daugiau kaip 3 mln. žmonių. Ten juos traukia

įspūdingi kalnai ir gėlėmis pasipuošę slėniai. Devintoje vietoje – Acadia NP Maine valstijoje. Jį aplanko šiek tiek mažiau nei 3 mln. žmonių. Parke yra kalnų, girių, Atlanto vandenyno uolėti krantai ir aukščiausias Atlanto pakraščio kalnas – Cadillac. Lankytojų gausumu išsiskiria ir dešimtoje vietoje liekantis Glacier NP Montanos valstijoje. Praėjusiais metais ten būta 2 366 059 lankytojų. Parke vienu laiku buvo 150 ledynų. Dabar likę tik 25, didesni nei 25 akrų ploto. Dėl kontrasto ir įdomumo dar noriu paminėti Isle Royale NP, esantį Michigano valstijoje. Parkas užima visą salą ir yra mažiausiai lankomas valstybinis parkas. Čia, sakoma, per metus apsilanko mažiau

Stulbinančiu grožiu pasižymi Yellowstone nacionalinis parkas.

žmonių negu Yellowstone NP per vieną dieną.

Lankytojų skaičius turi tam tikrą ryšį su parko patrauklumu. Parko populiarumas taip pat priklauso nuo prieinamumo lankytojams. Yra sudaryti parkų sąrašai, atsižvelgiant į lankytojų pomėgius. Viename šaltinyje radau tokių sąrašą. Prie minimų parkų su trumpintai pažymėta valstija, kur tas parkas yra. Geriausias parkas žvaigždžių stebėjimui – Death Valley, CA. Keliavimui pėsčiomis – Bryce Canyon, UT, Zion, UT, ir Mount Rainier, WA. Parkai medžių rudens spalvomis pasidžiaugti – Great Smoky, TN, NC, Acadia, ME, Shenandoah, VA, Blue Ridge Parkway, NC, VA ir Cuyahoga Valley, OH. Mažiausias valstybinis parkas yra Hot Springs NP, AR, apimęs vos 5 550 akrus.

Geriausi parkai šeimoms – Haleakala, HI, Shenandoah, VA, ir Everglades, FL. Daugiausiai „instagram“ būdu fotografuojamas parkas yra Yosemite, CA. Plotu didžiausias yra Wrangler – St. Elisas, AK, užimęs 13,2 mln. akrų. Parko plotas toks pat, kaip būtų kartu sudėjus Yellowstone NP, Yosemite NP ir visą Šveicariją. Parkai geriausi plaukti kanojomis – Congaree, SC, Cape Cod National Seashore, MA, ir Acadia, ME. O kur geriausia žvejoti? Mano žiniomis, čia pirmauja Great Smoky Mountains, TN, NC, Olympic, WA, Voyageurs, MN, Yellowstone, ID, MT, WY, ir Glacier, MT. Paukščių stebėjimui – Everglades, FL, Dry Tortugas, TX, ir Big Bend, TX. Akliai gražiausi parkai – Acadia, ME, Rocky

Acadia nacionalinis parkas dvelkia ramybe.

Mountain, CO, Olympic, WA, Grand Teton, WY, ir Glacier, MT.

Kuriuose parkuose geriausi paplūdimiai? Atsakymas: Channel Island, CA, Olympic, WA, Acadia, ME, Haleakala, HI, ir Redwood, CA. Kuris yra giliausias parkas? Tai Crater Lake, OR, siekiantis 1 943 pėdas gylio. Šis ežeras yra dešimtas giliausias ežeras pasaulyje. Geriausi parkai žvėrių stebėjimui? Tai Yellowstone, ID, MT, WY, Glacier, MT, Saguaro, AZ, Great Smoky Mountains, NC, TN, ir Everglades, FL. Geriausi namai nakvynei? Many

Glacier Hotel, Glacier, MT, El Tovar, Grand Canyon, AZ, Old Faithful Inn, Yellowstone, ID, MT, WY, Jackson Lake Lodge, Grand Teton, WY, ir Crater Lake Lodge, Crater Lake, OR.

Išpūdingiausi kriokliai? Glacier, MT, Katmai, AK, Yosemite, CA, Olympic, WA, ir North Cascades, WA. Mėgstata urvus? Geriausi yra Mammoth Cave, KY, Carlsbad Caverns, NM, Wind Cave, SD, Oregon Cave, OR, ir Jewel Cave National Monument, SD. Parkas su didžiausiu medžiu – „General Sherman“ Sequoia, CA. Tame parke yra iš

48 JAV valstijų aukščiausias kalnas Mt. Whitney, siekias 14 505 pėdų aukščio. Pagaliau mano mėgiamiausiam užsiėmimui – stovyklavimui – geriausi parkai: Glacier, MT, Bryce Canyon, UT, North Cascades, WA, Great Basin, WA, ir Dry Tortugas, FL.

Jeigu nutartumėte kasmet aplankyti po keturis valstybinius parkus, visus aprėpti prireiktų beveik penkiolikos metų.

Ilgiausių metų JAV Valstybinių parkų tarnybai ir atmintinų apsilankymų milijonams lankytojų!

Žirgų puošia ne balnas...

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Nuo seno vertinamas žirgo greitis, šoklumas, jėga ir grožis. Dar senovės graikai turėjo porą sportinių žirgų veislių. Tačiau pirmieji žirgų veislininkystę intensyviau užsiėmė arabai. Arabų kraštai laikomi geriausių grynaveislių žirgų tėvyne. Ten žirgas puošiamas labiau nei moteris. Apie jokią kitą žirgų veislę nėra tiek mitų kaip apie arabiškų žirgų. Viduramžiais dėl sunkios riterių ginkluotės mėgti sunkūs, stiprūs, stambūs žirgai, iš kurių kilę kelios dabartinių arklių veislės. Naujaisiais laikais pamėgti lengvi, judrūs, šoklūs žirgai, nes kavalerijos judrumas įgijo karuose vis didesnę reikšmę. Tokius reikalavimus atitiko ispanų, lipico veislių žirgai. Išvesta ir keletas naujų – Orlovo ristūnų, anglų grynakraujų jojamųjų, trakėnų. Trakėnų veislė išvesta Rytprūsiuose – Mažojoje Lietuvoje, panaudojant žemaitukų veislės kumelės. Viena populiariausių dabartinių sportinių žirgų veislių – anglų grynakraujai jojamieji. Šie žirgai labai universalūs – greitai, šoklūs, grakštūs.

Lipico žirgų pavadinimas kilęs nuo Lipico vietovės, kur XVI a. buvo įkurtos ispaniškų žirgų arklidės. Tai kaimas dabartinės Slovėnijos teritorijoje, tačiau iki Pirmojo pasaulinio karo pabaigos ši vietovė priklausė Austrijos imperijai ir vokiškai vadinosi Lipizza. Dėl to žirgai vokiškai (ir daugelyje Europos šalių) vadinasi Lipizzaner, o Amerikoje jie vadinami Lipizzan. Tai vieni žymiausių pasaulio žirgų. Jie gimsta tamsūs, tačiau augdami šviesėja, kol sulaukę šešerių metų amžiaus tampa visiškai balti. Šių aristokratiškų žirgų gyslomis teka geriausių italų, ispanų ir arabų veislių žirgų kraujas. Jie yra taip puikiai išdresiruojami, kad net rengiami jų pasirodymai arenoje, skambant Bizet, Mozarto ar Chopino muzikai.

Būtent tokių reginį galima stebėti visai netoli Čikagos, šiauriniame Old Mill Creek priemiestyje esančiame Tempel Farms. 1958 m. Tempel ir Esther Smith iš Austrijos valstybinio arklyno Piber parsigabeno į JAV pirmuosius dvidešimt Lipizzan žirgų ir įkūrė žirgų ūkį. Nuo tol jų žirgynas nuolat augo. Šiandien šiame ūkyje gyvena daugiau

Dresiruotas žirgas atlieka capriole.

John Borys nuotraukos

nei šimtas žirgų ir tai yra didžiausia privati Lipizzan kaimenė pasaulyje.

Gal atsimenate legendinį 1963 m. Walt Disney filmą „The Miracle of the White Stallions“? Jame pasakojama apie drąsų žygį bandant gelbėti Lipizzan veislę, kurį vykdė generolo George Patton kariuomenės daliniai besibaigiant Antrajam pasauliniui karui. Šiandien, deja, statistika nedžiugina – šių žirgų išliko vos porą tūkstančių. Lipizzan tapo viena rečiausių arklių veislių pasaulyje.

90 minučių trukęs pasirodymas (su viena trumpa pertraukele) Tempel ūkyje prabėgo tarsi akimirka. Kelias nuo Čikagos – ne toks jau tolimas (automobiliu truputį daugiau nei valanda). Pravažius Gurnee prekybos centrą ir Great America atrakcionų parką atsiduri gamtoje – aplink kalvotos pievos, miškeliai. Tempel ūkis – labai didelis. Čia stovi ir keli gyvenamieji namai (pasirodo, kad čia gyvena kai kurie šeimos nariai). Nedidelę areną įrėmina dvi tribūnos, skirtos žiūrovams. Programa sudaryta pagal kylančią kreivę – nuo žirgais įkintytos karietos pravažiavimo (Lipizzan tradiciškai tempdavo karietas) iki *courbette* ir *capriole* (specialūs šuoliai, kuriuos atlieka dresiruoti žirgai) demonstravimo, užbaigiant viską nuostabių kadriliu. Kiekvienas žirgas turi vardą – ir ne bet koki, o iškilmin-

gą. Iš garsiakalbių sklinda į visumą susiliejanči įvairiausių žanrų muzika – nuo Čaikovskio valso iš operos „Eugenijus Oneginas“ iki „Žvaigždžių karo“ muzikinio takelio. Negalima nepaminėti ir tų, kurių dėka tokie pasirodymai vyksta – tai dresiruotojai Ted Goad, Eliza Ardizzzone, Antonio Garcia, Jessica Starck, jojikai Chelyn Firenz, Nadalyn Firenz, Caroline Winters, karietos vežikas ir dresiruotojas Jeff LaDue. Visi jauni, maloniai besišypsantys, apsirengę tradicine šventiška jojikų apranga. Aukščiausios klasės meistriai, kurie tikrai myli šį sporto meną, o svarbiausia – savo žirgus. Po oficialios dalies žiūrovai kviečiami apsilankyti arklidėse – pabendrauti su jojikais ir dresiruotojais, nusifotografuoti su tą dieną labiausiai patikusiu žirgu.

Vaikams čia tikras rojus! Ir suaugusiems miela tokioje gražioje aplinkoje pabūti. Pasirodymai vyksta kasdien (dažnai net du sykius per dieną – anksčiau popietę ir pavakary). Bilietų kainos (ypač užsakant iš anksto internetu) itin prieinamos. Tad nuoširdžiai linkiu kiekvienam, mėgstančiam arklius ir gamtą, nors sykį apsilankyti šioje maliojoje oazėje – Tempel Farms, 17000 West Wadsworth Road, Old Mill Creek, IL 60083. Tel. 847-244-5330, internetinė svetainė www.tempelfarms.com.

Lipizzan kumelė su eržiliuku.

Terorizmo tikimybė Lietuvoje lygi nuliui

Vilnius (BNS) – Nėra jokių požymių, kurie rodytų, kad teroristiniai išpuoliai Lietuvoje yra tikėtini, sakė terorizmo ekspertas iš Didžiosios Britanijos Tasnimes Akunjee.

Anot jo, teroristai ieško didelių taikinių, siekia skambių antraščių, nes tada jie patys sau atrodo didesni nei iš tikrųjų yra, tad jie savo dėmesį telkia į JAV, Jungtinę Karalystę, Prancūziją. Šiuo požiūriu Lietuva – nedidelis ir mažiau patrauklus taikinyš žmonėms, kurie nori daryti įtaką pasaulinei politikai.

„Žinoma, ne vien vidaus politikos padėtis ar istorija lemia, ar šalis patenka į teroristinių išpuolių rizikos zoną. Bet teroristinėms grupuotėms pulti Lietuvą būtų labai keblu. Kodėl? Nes Lietuva pasaulio mastu yra labai maža žaidėja. Jei teroristinė organizacija

Ekspertas T. Akunjee teigia, kad teroristams Lietuva neįdomi. YouTube nuotr.

Lietuvą panaudotų kaip savo taikinį, ji parodytų, kad pati yra silpna, rinkdamasi toki silpną taikinį. Taigi jie savo dėmesį telkia į stambius žaidėjus”, – sakė T. Akunjee.

Lietuva gynybai skiria daugiau dėmesio

Vilnius (Alfa.lt) – Lietuva šiemet pateko į geriausiai, lyginant su ekonomikos dydžiu, gynybą finansuojančių NATO šalių dešimtuką.

Pagal krašto apsaugos finansavimą Lietuva užėmė devintą vietą iš 28 NATO narių. Šalis šiemet gynybai skyrė 1,49 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP). Pernai Lietuva tokiaame sąrašė užėmė 19 vietą.

Latvija šiemet gynybai skyrė 1,45 proc. BVP ir užėmė 11 vietą.

Į pirmąjį penketuką pagal finansavimą gynybai pateko Jungtinės Valsijos (3,61 proc. BVP), Graikija (2,38 proc.), Jungtinė Karalystė (2,21 proc.), Estija (2,16 proc.) ir Lenkija (2 proc.).

Kompensuojamieji vaistai – vieni brangiausių

Vilnius (LRT.lt) – Pristatytas naujusias tyrimas, rodantis, kad kompensuojamieji vaistai Lietuvoje yra vieni brangiausių Europos Sąjungoje (ES) – Lietuva užima priešpaskutinę vietą.

Kaip sako Amerikos prekybos rūmų atstovė Rūta Pumputienė, tyrimas atskleidė, kad Lietuva per daug finansuoja seniai patentuotus vaistus, taip užkirsdama kelią į rinką patekti

Lietuva ilgą laiką atsiliko nuo NATO sąjungininkų pagal išlaidas gynybai, bet pastaraisiais metais ėmė sparčiai didinti finansavimą, reaguodama į Rusijos veiksmus Ukrainoje ir karinį aktyvumą Baltijos jūros regione.

Šiais metais Lietuvos krašto apsaugos biudžetas siekia 575 mln. eurų. Vyriausybė planuoja 2 proc. nuo BVP finansavimą gynybai pasiekti 2018 metais.

Padidėjus Rusijos kariniam aktyvumui, 2015 metais pirmą kartą 0,6 proc. išaugo viso Aljanso šalių finansavimas gynybai. 2016 metais NATO gynybos finansavimas augo 3 proc.

moderniems ir pigesniems.

Mažinti kompensuojamųjų vaistų kainas žada ir sveikatos apsaugos ministras Juras Požela, kuris pripažįsta, kad reikia keisti kompensuojamųjų vaistų sąrašą.

Konkurencijos taryba taip pat konstatavo, kad to paties poveikio, bet pigesnių vaistų pateikimas į kompensuojamųjų rinką yra ribotas.

nebus primti atitinkami teisės aktai”, – komentavo advokatė E. Baliko.

Vilniaus miesto apylinkės teismas priėmė dar vieną palankų sprendimą pavardžių rašybos byloje, įpareigodamas Kristinos Weston, už Naujosios Zelandijos piliečio išteikėjusios lietuvės pavardę įrašyti su „W” santuokos liudijime. Tai buvo penktoji byla, kurioje teismas įpareigojo įtraukti originalios rašybos asmenvardį į oficialius dokumentus. Pora taip pat kreipėsi į teismą bei laukia sprendimo dėl paso išdavimo su „w”.

Seime svarstomi du alternatyvūs projektai: vienas leidžia asmens dokumentuose naudoti lotyniškos abėcėlės raides x, w, q, kitas įteisintų originalią pavardžių rašybą papildomame paso puslapyje.

„Brexit” iniciatoriai neria į krūmus

Londonas („Draugo” info) – Euroskeptikas Nigel Farage, pagrindinė varomoji jėga už šalies pasitraukimą iš Europos Sąjungos (ES), atsistatydino iš Jungtinės Karalystės (JK) Nepriklausomybės partijos (UKIP) vadovo posto. „Pergalė referendume balsavus pasitraukti iš ES reiškia, kad mano politinė ambicija buvo pasiekta”, – pareiškė politikas.

Praėjusią savaitę buvęs Londono meras Boris Johnson, sukėlęs pasipiktinimą, didžiules eitynes ir mitingus Londone ir kituose JK miestuose, taip pat paskelbė, kad nesieks tapti naujuoju konservatorių partijos vedliu ir ministru pirmininku. Prieš tai dar suspėjo aštriai sukritikuoti Jungtinės Karalystės vyriausybę neturint

plano JK pasitraukimui iš ES.

Buvo tikimasi, kad vienas iš didžiausių „Brexit” šalininkų B. Johnson sieks tapti JK ministru pirmininku ir konservatorių partijos pirmininku, tačiau netikėtai paskelbė to nedarysias.

B. Johnson, praėjusią savaitę sakydamas kalbą Londone, teigė, kad negalėtų tinkamai vadovauti ir suteikti reikiamos vienybės. „Pasitaręs su kolegomis ir atsižvelgiant į padėtį parlamente, padariau išvadą, kad negaliu būti šiuo asmeniu”, – sakė jis.

Parašai, siekiantys atšaukti referendumo rezultatus, renkami toliau. Šią peticiją jau pasirašė daugiau nei 3, 5 milijono Didžiosios Britanijos piliečių.

Baiminamasi recesijos Jungtinėje Karalystėje

Marselis (ELTA) – Po to, kai Jungtinės Karalystės gyventojai referendume balsavo už pasitraukimą iš ES, jų valstybė susidurs su dviem didžiausiais iššūkiais – infliacija ir recesija, sako Europos centrinio banko (ECB) valdančiosios tarybos narys Francois Villeroy de Ghalhau.

Jis teigė, kad trumpuoju laikotarpiu Britanijos ekonominės ir piniginės politikos laukia du sudėtingi bei prieštaringi iššūkiai. Pirmasis – tai infliacija, kurią lems krintantis svaro kursas, po „Brexit” referendumo jau nukritęs 11 proc. O antrasis – recesija, ekonomika gali sulėtėti, nes investicijoms įtaką daro neapibrėžtumas. Pasak ECB atstovo, patekimas į tokią keblią situaciją visada reiškia didelius sunkumus ekonominei ir piniginei politikai.

Teigiama, kad svarbu žinoti Britanijos pasitraukimo iš ES datą, nes užsitęsusi nežinomybė turės ekonominę kainą – visų pirma Britanijai, bet ir ES.

Lenkija imasi vidaus sienų kontrolės

Varšuva (ELTA) – Šengeno erdvei priklausanti Lenkija nuo liepos 4 d. laikinai atnaujiną pasienio tikrinimus prie savo vidaus sienų: su Lietuva, Čekija ir Vokietija.

Tokių papildomų saugumo priemonių, galiosiančių iki rugpjūčio 2 d., ši šalis ėmėsi dėl Varšuvoje vykšančio NATO viršūnių susitikimo bei Krokuvoje rengiamų Pasaulio jaunimo dienų, kuriose ketina dalyvauti popiežius Pranciškus.

Kontrolė vykdoma buvusių sausumos valstybės sienos perėjimo punktų vietose prie sienos su Vokietija, Čekija, Slovakija ir Lietuva. Papildomų

saugumo bei kontrolės priemonių Lenkijos teisėsaugininkai taip pat imasi šalies oro bei jūrų uostuose.

Valstybės, priklausančios Šengeno erdvei, yra panaikinusios tarpusavio vidaus sienų kontrolę, tačiau kiekviena šalis ją gali laikinai atnaujinti, kai yra būtina imtis saugumo priemonių, siekiant efektyviau užkirsti kelią vidaus saugumo ir viešosios tvarkos pažeidimams.

Atnaujinus vidaus sienų kontrolę visų šalių, taip pat ir Lietuvos, piliečiai, įvažiuojantys į Lenkiją, šios valstybės pareigūnams privalo pateikti galiojantį kelionės dokumentą.

Austrijoje anuluoti rinkimų rezultatai

Viena („Draugo” info) – Austrijos Konstitucinis teismas priėmė sprendimą, kad gegužės 22 d. įvykęs antrasis prezidento rinkimų etapas turi būti pakartotas.

Tada 30 tūkstančių balsų persvara laimėjo EU palankus žaliųjų kandidatas Alexander van der Bellen. Jis įveikė euroskeptiškos dešiniųjų populistų partijos FPÖ remiamą kandidatą Norbert Hofer, kuris, beje, demonstruoja savo simpatijas Rusijai, jos

prezidento Vladimiro Putino politikai, netgi Ukrainos atžvilgiu, pateisina Krymo aneksiją.

Po tyrimo Konstitucinis teismas galiausiai priėjo prie išvados, kad nors ir nebuvo įrodyta, jog buvo vykdoma tiesioginė rinkimų manipuliacija, buvo nustatyta daug rinkimų vykdymo nuostatų pažeidimų.

Tikėtina, kad pakartotini rinkimai vyks rugsėjo arba spalio mėnesiais bei valstybei kainuos apie 10 milijonų eurų.

Kinija užbaigė didžiausią pasaulyje teleskopą

Pekinas (ELTA) – Kinija pritvirtino paskutinę dalį prie radijo teleskopo, kuris bus didžiausias visame pasaulyje ir operacijas vykdyti pradės rugsėjį.

Teleskopas FAST yra 30 futbolo aikščių dydžio. 180 mln. dolerių kainavęs palydovo projektas bus naudojamas tirti kosmosą ir ieškoti už žemės ribų esančios gyvybės.

Teleskopas FAST bus didžiausias pasaulyje. REUTERS nuotr.

Pekino prioritetas – tobulėjanti Kinijos kosmoso programa.

VERSLO NAUJIENOS

Kad darbuotojai nevogtų įmonės paslapčių

Kitas bendroves išeinantys arba atleidžiami IT specialistai kartais išsineša įmonės duomenų bazes ir IT sistemų išeities kodus. Tokie atvejai paprastai pridaro nuostolių. Apsisaugoti galima sutartimis ir programiniais sprendimais. Tačiau daugelis tuo nesirūpina, kol patys nepatiria vagystės ar buvusių darbuotojų keršto.

Saulius Arvasevičius prisimena, kad teko nuryti karčią vagystės piliulę, kai programuotojas, kurį persiviliojo konkurentai, išsinešė svetainės duomenų bazę, tinklalapio užsakymų ir atsiskaitymų sistemą.

„Pagrindinis mūsų programuotojas išėjo į kitą įmonę ir išsinešė su savimi visą verslą – svetainę su visomis jos sistemomis ir duomenimis. Netrukus po to internete išdygo mūsų svetainės klonas. Iš pradžių dar svarsčiau tą programuotoją duoti į teismą, bet paskui numojau ranka. Tuo metu turėjau svarbesnių darbų. Be to, būtų tekę mokėti teisininkams, gadintis nervus, gaišti laiką ir ne faktas, kad būtume laimėję, nes tas žmogus puikiai žinojo visą kodą, galėjo jį pakeisti ir vagystę įrodyti būtų buvę labai sunku”, – pasakoja S. Arvasevičius.

Pernai šią apvogtąją svetainę verslininkas pardavė, bet nuostolius, siekiančius keliolika tūkstančių eurų, teko nuryti tarsi karčią piliulę.

Ne vienintelė vagystė

Netrūksta ir tarptautinių pavyzdžių. Bene garsiausias pastarojo meto įvykis – pernykštis įsilaužimas į „Sony Pictures Entertainment” kompiuterius. Ataką analizavę kibernetinio saugumo ekspertai sako, kad įsilaužėliams padėjo buvęs „Sony” darbuotojas.

Per ataką piktavaliai pavogė iš „Sony” filmą „The Interview” ir krūvą konfidencialių dokumentų, planų ir vidinių laiškų, vėliau jie buvo paskelbti internete. „Sony” akcijos, paskelbus šiuos dokumentus, smuko beveik 3 proc. O iš viso šis išpuolis Japonijos elektronikos milžinei, pačios „Sony” skaičiavimais, pridarė maždaug 15 mln. USD (13,1 mln. Eur) vertės nuostolių. Be to, dėl atakos bendrovė buvo priversta atidėti spalio-gruodžio rezultatų skelbimą, nes teko juos iš naujo perskaiciuoti.

Kontrolės sprendimai

„Kol nieko blogo nenutiko, įmonės nesusimąsto, kaip prižiūrėti tuos darbuotojus, kurie kontroliuoja visas verslo duomenų bazes, gali jas keisti, trinti, persiųsti konkurentams, pakeisti prisijungimo slaptažodžius, sugadinti įrangą ir t. t. Tokia priežiūra tampa vis svarbesnė ir dėl to, kad daugėja pašalinių žmonių, kurie turi ‘raktus’ į visus verslo duomenų ‘kambarius’”, – komentuoja Sigitas Bičiūnas, „Blue Bridge” Tinklų ir apsaugos sprendimų skyriaus vadovas.

Išleidamas į kitą darbą darbuotojas išsinešė ir visus įmonės duomenis. Scanpix nuotr.

Teisininkai siūlo su darbuotojais sudaryti sutartis, kuriose būtų numatyta, kad visi intelektiniai produktai, kurie sukuriami įmonės darbuotojų, priklauso įmonei.

Tokios sutartys paprastai padeda laimėti bylas, bet vagystės įrodyti nepadeda.

Efektyvus būdas suvaldyti nesąžiningus ar kerštaujančius darbuotojus ir apsisaugoti nuo nuostolių yra vadinamoji privilegijuotųjų naudotojų kontrolė (PNK). Šis sprendimas leidžia stebėti ir kontroliuoti IT sistemų administratorius, rangovus ir kitus darbuotojus, kurie svarbiose organizacijų sistemose gali atlikti bet kokius veiksmus.

„Privilegijuotųjų naudotojų kontrolė yra tarsi labai išmani vaizdo stebėjimo kamera patalpoje, skirtoje dirbti su itin slapta informacija. Sistema užfiksuoja kiekvieno įėjusiojo į patalpą tapatybę, veiksmus ir perspėja, jei kas nors bando sunaikinti slaptą dokumentą, keičia patalpos durų kodą ar kitu būdu kenkia. Taip galima atsekti ir duomenų vagystes, identifikuoti pažeidėjus”, – pasakoja S. Bičiūnas.

Stasys Drazdauskas, advokatų kontoros „Sorainen” Komunikacijų, žiniasklaidos ir technologijų sektoriaus grupės vadovas primena, kad diegiant tokias sistemas reikia atsižvelgti į asmens duomenų apsaugos taisykles, nes PNK iš esmės yra darbuotojų sekimas.

„Asmens duomenys gali būti tvarkomi tik esant teisėtam pagrindui. Juo galima laikyti ir darbuotojo sutikimą, bet tik ne darbo santykių kontekste”, – komentuoja teisininkas.

Darbdavys privalo informuoti darbuotojus, kokie duomenys, kokia apimtimi ir kokiais tikslais renkami ir tvarkomi. Paprastai tai daroma rengiant įmonės vidaus asmens duomenų tvarkymo taisykles, darbuotojams skirtas mokomąsias vidinių procesų knygas, gaires ir pan. Paties darbdavio interesas yra turėti įrodymą, kad darbuotojas buvo tinkamai informuotas, pvz., jo parašą.

Priešingu atveju, darbuotojas turėtų pagrindą ginčyti jo duomenų panaudojimą, tarkim, skiriant drausminę nuobaudą.

Pagal Gintauto Degučio straipsnį „Verslo žiniose”

Padaugėjo įmonių bankrotų

Pernai pradėtų bankroto procesų skaičius padidėjo 17,9 proc., praneša Lietuvos statistikos departamentas.

2015 m. bankroto procesas buvo pradėtas 1 985 įmonėms (2014 m. – 1 684 įmonėms). Bankroto procesų skaičiaus augimui didelės įtakos turėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 9 d. priimtas nutarimas „Dėl Bankroto administratorių atrankos taisyklių patvirtinimo”. Juo remiantis nuo 2015 m. sausio 1 d. valstybės institucijoms (įmonių kreditorėms) suteikiama galimybė inicijuoti bankroto procesą automatiškai paskiriant administratorių seniai neveikiančioms, prikaupusioms skolų ir neturinčioms turto įmonėms.

2015 m. pagrindinėmis bankroto proceso iniciatorėmis tapo Valstybinė socialinio draudimo fondo valdyba („Sodra”), inicijavusi 640 bankroto procesų (32,2 proc. visų per metus paduotų prašymų kelti bankroto bylas) ir

Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI), inicijavusi 532 bankroto procesus (26,8 proc.). 2015 m., palyginti su 2014-aisiais, VMI inicijuotų bankroto procesų skaičius padidėjo 3,5 karto, „Sodros” – 50,6 proc. Padidėjo ir savininkų inicijuotų bankroto procesų skaičius (39,2 proc.). Kitų bankroto proceso iniciatorių pradėtų bankroto procesų sumažėjo, ypač darbuotojų bei kitų kreditorių - atitinkamai 50,8 ir 38,2 proc.

2015 m. daugiausia bankroto procesų pradėta didmeninės ir mažmeninės prekybos (29 proc.), statybos (17,1 proc.) bei transporto ir saugojimo veiklos (8,8 proc.) įmonėse.

Daugumą – 94,7 proc. – įmonių, kuriose pradėtas bankroto procesas, sudarė mažos, turinčios iki 10 darbuotojų, įmonės.

Nuo 1993 m. iki 2015 m. gruodžio 31 d. bankrotas buvo paskelbtas 18 205 įmonėms ir 16 bankų.

ELTA

Kiek kainuos „Volkswagen” skandalas?

Vokietijos automobilių gamybos milžinei „Volkswagen” teks Jungtinėse Valstijose sumokėti 15 mlrd. JAV dolerių, kad nutrauktų du civilinius ieškinius, susijusius su vadinamuoju „dyzelgeitu”.

Į šią sumą įtrauktos ir kompensacijos maždaug 480 tūkst. automobilių su 2 litrų dyzeliniais varikliais savininkams. Tokiuose automobiliuose buvo įdiegta speciali programinė įranga, kuri rodė, jog automobilis dujų išmeta mažiau nei iš tiesų, ir dėl to ati-

tinka JAV aplinkosaugos standartus.

Baudos JAV aplinkosaugos agentūrai (EPA) ir Californijos oro išteklų valdybai Vokietijos kompanijos atsieis 2,7 mlrd. JAV dolerių, o dar 2 mlrd. JAV dolerių bendrovė išleis švariai dujų išmetimo technologijai.

Pernai „Volkswagen” prisipažino, kad savo dyzeliniuose automobiliuose įdiegė programinę įrangą, kuri leido klastoti taršos duomenis.

BNS

Sieks didesnio eksporto į JAV

Summer Fancy Food Show buvo sėkminga Lietuvos gamintojams.

LR generalinio konsulato New Yorke nuotraukos

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius aplankė Lietuvos maisto gamintojus, pristatančius produkciją didžiausioje JAV maisto parodoje „Summer Fancy Food Show” New Yorke.

„Didėjantis susidomėjimas lietuviškais maisto produktais ir ženkliai augantis eksportas į JAV rodo, kad mūsų produkcija yra labai aukštai vertinama. Džiaugiuosi, kad jūs drąsiai konkuruojate kaip lygūs su lygiais ypač reikioje JAV rinkoje”, – teigė L. Linkevičius.

Paroda „Summer Fancy Food Show” subūrė viso pasaulio maisto gamintojus, prekybininkus ir pirkėjus, Lietuvai atstovaujantys maisto gamintojai užsieniečiams pristatė mūsų šalyje gaminamų pieno, konditeri-

jos, mėsos ir kitus maisto produktus bei ieškojo potencialių partnerių, su kuriais bendradarbiaudami dar labiau pagilintų JAV ir Lietuvos prekybinius ryšius maisto srityje.

Istorinis lietuvių pasirodymas parodoje yra dar vienas svarbus žingsnis stiprinant Lietuvos ir JAV prekybinį bendradarbiavimą. Gerėjančius Lietuvos ir JAV prekybinius santykius taip pat liudija ryškus Lietuvos eksporto į JAV augimas. 2015 m. stebimas 32,7 proc. eksporto į JAV teigiamas pokytis, o lyginant 2016 m. pirmojo ketvirčio duomenis su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, Lietuvos eksportas į JAV šoktelėjo daugiau kaip 20,3 proc.

URM info

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų liepos 6 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,90 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,70 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,19 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,65 €

PO DIEVO SPARNU

Kun. Karolis Petravičius:

Menininko misija – nuleisti Dangų į žemę

Kun. Karolis Petravičius koncertuoja Žemaičių Kalvarijoje.

Žemaičių krikšto jubiliejaus minėjime.

Asmeninio albumo nuotraukos

Kun. Karolis Petravičius jau 8-eri metai darbuojasi Tauragėje. Jis yra ne tik šiltas, žmonių ypač mylimas kunigas, tačiau jame be dvasininko pašaukimo dar telpa pluoštas kitų Dievo dovanotų talentų: kurti muziką bei giesmių tekstus, tapyti paveikslus. Menas ir kunigystė yra du poliai, ant kurių remiasi dvasininko gyvenimas. Kun. Karolis yra išleidęs savo giesmių kompaktinę plokštelę „Į Amžinąsias dienas“, laukiama naujo jo kūrybos albumo. „Draugas“ pakalbino kun. Karolį apie jo pašaukimą ir kūrybą.

– Papasakokite apie savo vaikystę – kur gimėte, koku būdu Dievas pasibeldė į Jūsų širdį pirmą kartą?

– Taip Aukščiausiasis lėmė, kad gimiau legendomis, padavimais apipintame, ant septynių kalvų užaugusiame mieste, Žemaitijos sostinėje – Telšiuose. Tėviškė – miesto viduryje, prie pat ežero. Tėtis – užkietėjęs žvejys, stalius, gitaristas, dainininkas, mama – medicinos seselė.

Skubėjau į šį pasaulį, – iš mamos pasakojimų žinau, kad nespėjo nė greitoji medicinos pagalba atskubėti, ten namuose ir išbyrėjau... Nuo pat vaikystės supo nuostabi gamta. Masčio ežeras – tiesiog kieme. Tad tiek vasarą, tiek žiemą mėgau žvejoti. Buvau žiemą net į eketę įkritęs, skendau, bet tai neatbaidė nuo didžiausio malonumo – žvejybos. Ir žvejojau tol, kol vieną dieną širdyje pajutau nenumaldomą troškimą būti kunigu. Koku būdu šaukia Dievas atsakyti, matyt, neįmanoma. Bet tai pajutęs, dar 15 metų teturėdamas, išstojau į mažąją kunigų seminariją, tai yra Telšių vyskupijos licėjų, po abiturų egzaminų betarpiškai perėjau į Telšių vysk. Vincento Borisevičiaus kunigų seminariją, kur baigiau magistro studijas. Po studijų Telšių vyskupas Jonas Boruta, SJ, iššventino į diakonus, vėliau į kunigus. Pusantrų metų dirbau Telšių Vyskupijos kurijos sekretoriumi, vėliau nepilnus metus tarnavau Klaipėdos Kristaus Karaliaus bažnyčioje, o 2008 metais buvau paskirtas į gražiąją Tauragę.

– Kas Jus paskatino pasirinkti kunigo kelią? Turėdamas tiek daug Dievo dovanų, galbūt svarstėte apie kitokį kelią?

– Augau labai geroje dirvoje, nors mano šeimoje tikėjimo praktikavimas nebuvo labai uolus. Mes su sesute nuo mažumės bėgdavome į Telšių Katedrą. Na, o ten – didingieji dvasininkai: vys-

kupas Antanas Vaičius, prelatas Tadas Poška, prelatas Vincentas Vėlavičius, prelatas Kazimieras Gaščiūnas ir kiti garbingi kunigai, darę neišdildomą įspūdį. Be to, čia pat kunigų seminarija su tuomet dar šimtu klierikų. Kai klierikai užtraukdavo giesmę, rodos, visa katedra dangusna pakibdavo. Tas regimas ir siektinas šventumas labai traukė. Na, o vieną vakarą būdamas katedroje supratau, kad be Dievo, be kunigystės gyvent negaliu. Čia lyg pirmoji tikroji viso gyvenimo meilė. Tu įsimyli, bet nežinai kodėl, tiesiog myli. Žinau – ne aš pasirinkau, o Dievas mane, nevertą, pasirinko, kad neščiau Jo šviesą ten, kur tamsu. Apie savo sprendimą papasakojęs namiškiams nemaža baimės ir nerimo įvairiau. Nelabai norėjo Bažnyčiai atiduot. Kitų planų turėjo. Bet vaikas turi įgyvendinti savo svajones, o ne tėvų. Tik tada bus laimingas. Tad būdamas laimingas, jog žengiu savo pašaukimo keliu, atradau savyje ir kitas Dievo dovanas – muziką, tapybą.

– Tauragės parapijos žmonės, ypač jaunimas, labai džiaugiasi per Jūsų apaštališumą atradami Dievo artumą. Kaip Jums pavyksta prakalbinti žmonių širdis? Ar patyrėte džiaugsmą per savo kunigystės metus, kai žmonės po ilgų netikėjimo metų grįžta pas Dievą, kai jaunimas atranda tikrąsias vertybes?

– Ačiū Dievui, kad džiaugiasi, kad atranda tikėjimo gilumą, bet aš čia niekuom dėtas. Visa, ką gero nuveikiame, tikėkite manim, tai ne mūsų – tai šventas Aukščiausiojo darbas. Ir kuo labiau Dievu pasitikime, tuo didesnių stebuklų patiriame. O stebuklų ir atsivertimų esu matęs tokių, kad manyje, jau ne tai, kad tikėjimas, o labiau žinojimas – Dievas esti ten, kur juo kūdikiškai pasitikima.

– Žemaičių vyskupijoje esate puikiai žinomas kaip dainuojantis kunigas, kurio balsas stipriai paliečia žmonių sielų stygas. Kada atradote šį pašaukimą kūrybai? Kaip kartu susiderina šie du – menininko ir kunigo pašaukimai?

– Derinti čia nieko nereikia. Kunigystė nuostabi tuom, kad ji visus talentus leidžia naudoti ir puoselėti Geriosios Naujienos labui. Dažnai žmonėms sunku priimti kalbas apie Dievą. Juk visi šiandienoje tokie išmanūs, išmintingi... Tačiau kuo mūsų aplinka išmanesnė, kuo visuomenė tampa labiau išsilavinusi, tuo pasaulyje labiau trūksta paprasčiausio, bet svarbiausio dalyko – MEILĖS. Ir išmintingas tas, kas, suvokęs šio pasaulio trapumą, daro čia ir dabar viską, kad nesigailėtų taip greit prabėgančių dienų. Tad aš, išnaudodamas laiką ir mylėdamas žmones, kuriu ir jaučiu, kad per muzikos, dainos, giesmės akordus daugelio širdys nurimsta, atgyja ir tampa atvires gydančiam Dievo veikimui. O kuo žmogų arčiau priartini prie Dievo – tuo jis tampa laimingesnis.

Muzika manyje skambėjo nuo pat vaikystės. Bet konkrečiai kurti muziką pradėjau, tiksliau ją išgirdau, atsivertęs didžios, o kartu labai kuklios poetės Sofijos Šviesaitės poezijos knygas jau būdamas kunigas. Mane su Poete skyrė amžiaus skirtumas, bet žodis, plaukiąs iš širdies, sujungė taip, kad aš jos žodžiuose girdėjau muziką, o ji mano muzikoje – savo žodžius. Ir iki pat mirties ji klausėsi savo poezijos, virtusios giesmėmis ir dainomis. Buvo laiminga, o dėl to aš dar laimingesnis. Beje, ši Poetė yra šv. Jono Pauliaus II antros kartos pusseserė iš motinos pusės. Tikriausiai žinote, kad šv. Jono Pauliaus II (Karolio Vojtylos) mama Emilija Kačiarauskaitė yra kilusi iš Leckavos kaimo, Mažeikių r. – žemaitė, gryna lietuvaitė. Tas Žemaitijos kraštas išaugino ir poetę Sofiją Šviesaitę. Taigi įkvėptas giliųjų poezijos klonių ir pats ėmiau vaikščioti tais pačiais kloniais, bet, kaip minėjau anksčiau, viskas, ką savy gero randame, – iš aukščiau.

– Koku būdu Jums gimsta naujos dainos, giesmės? Jūs rašote eiles bei tapote. Ką norite perteikti savo meno kūriniais?

– Kaip gimsta nauji kūriniai, neį-

manoma paaiškinti. Jie tiesiog ateina. Kartais būna sunku, kai ateina vėlų vakarą, tada bemiegė naktis, stengiantis neprarasti įkvėpimo, atsiliepia dienos darbams. Dabar jau dažnai sau nebeleidžiu kurti, nes suprantu, kad pirmiausia esu kunigas, o Lietuvoj žmonės labai tikintys, tai reiškia, kad daug laisvo laiko nelieta.

Beje, nei muzikinio, nei meninio mokslo neragavau. Gyvenome gana skurdžiai, tad nebuvo galimybės gauti mėgstamos muzikos žinių ar tapybos vingrybių, tačiau visa, ką darau, darau iš visos dūšios. O kai sujungi maldą ir nuoširdų darbą, širdį, gimsta grožis. Tad per muziką ar tapybą ir stengiuosi perteikti gyvenimo grožį.

Ir dar tikiu, kad kiekviename žmoguje yra daug talentų, o kad juos atrastume, reikia nurimti, nutilti savyje, maldoje surasti Dievą, tada atsiveria tokie klodai, kad tik spėk viską įgyvendinti. Šio amžiaus problema – išmaniosios technologijos, internetas, televizija, tas pasaulio triukšmas atima iš žmogaus žmogų ir visa, ką jis turi geriausio. Na, gal sakysite, kad gyvenimas juda į priekį, ir negalime prie balanų gyvent. Taip, pritariu. Bet kas būna, kai žmogus persivalgo? Būna bloga. Tad aš matau, kad dabar žmogus tiek persisotinęs pasaulio tuštybe, kad jam tikrai bloga. Tad reikia pasninko nuo pasaulio tuštybės, susigražinti Dievą į savo gyvenimą, ir tuokart, patikėkite manim, tapsite labai laimingi ir kūrybingi.

– Ar pritartumėte popiežiaus Pijaus XII minčiai, kad menininkas per savo kūrybą neša Dievo šviesą į pasaulį ir atveria langą į dangų?

– Kai gyvena popiežius Pijus XII, ši mintis ištis skambėjo genialiai. Na, o mūsų dienomis – dviprasmiškai. Kodėl? Ogi todėl, kad meno dabar visokio esama. Gal aš per daug senamadiškas, tačiau tam tikrų šiuolaikinių meno formų, judėjimų, interpretacijų nesuprantu. Juk visada buvo aišku, kas gražu, kas gera, kas šviesu, o dabar – nebeaišku. Visas pasaulis tarsi suniveljuotas. Bet juk juoda visada liks juoda, o man vienoje meno galerijoje sakė, kad tai balta... Mano nuomone, menas pačia kilniausia to žodžio prasme ir galia ištis atveria ne vien dangaus lan-

ga, greičiau visą Dangų į žemę nuleidžia, ir žemė pakyla į Dangų. Buvo ir taip, kad manęs Sankt Peterburgo Ermitaže vos nakčiai nepalikto... Išvydęs tokį grožį nebegalėjau atsiplėsti. Panašiai buvo Vatikano muziejuje ir Paryžiaus Luvre. O ką kalbėti apie baletų įstabų grožį, operos didingumą, vargonų gausmą ar smuiko skambesį. Išties meno grožyje galime atrasti Dievą, nes, kad ir kaip stengtųsi žmogus, vis dėlto Dievas yra už visų didžiausias ir gambiausias **MENININKAS**.

– Esame sulaukę Jūsų pirmojo kompaktinio albumo, girdėjome, kad ruošiate antrąjį. Kuo ypatingas bus jo turinys, kada galėtume jo sulaukti?

– Antrojo kompaktinio albumo temą padiktavo gyvenimas. Jo planuojamas pavadinimas: „Išsina laikas”. Devynerius metus kunigauju, ir per tokį trumpą laiką palaidojau daugiau kaip

šimtą penkiasdešimt jaunesnių už save, o man – tik 34 metai. Tad kasdien regėdamas šių dienų trapumą, skubu gyvent, tikėt, mylėt ir daryti viską, kad įprasminčiau laiką. Nes skaudu matyti, kai žmonės elgiasi neprotingai, visas savo jėgas ir energiją skirdami gerovei kurti, kurios anapus nenusineši, o dvasiniam turtui, nenykstančiam, ne-
yrančiam, nelieka laiko.

O kada kompaktinė plokštelė išvys pasaulį, nežinau. Galėtų jau ir rytoj, bet kaip ir kiekvienam menininkui, meno saviraiškai trukdo lėšų stygius. Bet aš esu svajotojas ir tikiu svajonių galia. Kai apie ką nors labai svajoji ir tomis svajonėmis pasidalini su Dangumi, jos būtinai išsipildo.

Pabandykit ir Jūs pasvajot! Pažadū, Dievui padedant, tikrai išsipildys!!!

Kalbējosi **Renata Žiūkaite**

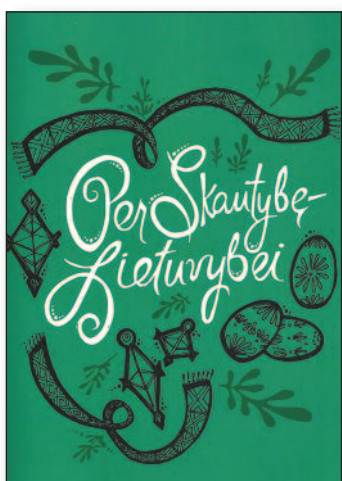

Koncerto Varnių bažnyčioje metu.

Per skaitybę – lietuvių bei

Lšeivijos skautų lietuviško liaudies meno knyga

1945 metais Vakarų Vokietijoje pabėgėlių, išvietintųjų lageriuose-stovyklose buvo atkurta Lietuvos skautų organizacija. 2015 metais Lietuvių skautų sąjunga šventė lietuviškos skautybės atgimimo 70-ąją sukaktį. Šios sukakties proga v.s Alė Namišienė paruošė gausiai iliustruotą knygą, kurioje apstu išsivijęs lietuvių skaučių ir skautų sukurto liaudies meno pavyzdžių – kalėdinių šiaudinukų, velykinių margučių, lietuviškų juostų, tautiniais drabužiais aprengtų lėlių, lietuviškais raštais išdegtų lėkščių... Ngygoje aprašyti lietuvių liaudies meno puoselėtojai įvairiose Amerikos ir Kanados vietovėse. Kaip leidinio įvade teigiama, jis „...yra skirtas prisiminti seses ir brolius, kurie, suvėrę šiaudinukus, p r i e lietuviško, skautiško Kučių stalo sukviėtė mias margučius ir tą meną rodžiusias kitata kurios tautiniu drabužiu aprengė mūsų jaunbūtų gyvas...“

Knygą „Per skautybę – lietuvybei” galite įsigyti „Draugo” krautuvėlėje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)
Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Remkime Draugo fonda

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugeli metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

AKIU LIGOS

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

**Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org**

IVAIRŪS

■ Medikė ieško senų žmonių priežiūros darbo IN, MI, IL valstijose. Patirtis, rekomendacijos, gali išleisti atostogų. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-280-3421.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais . Tel. 773-940-5264.

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo pakeitimų savaitės bėgyje. Tel. 773-786-7078.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Tel. 331-245-5378 arba 331-245-5077.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-640-3559.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. 15 metų darbo patirtis, kalba angliškai, nevairuoja. Tel. 872-218-0098.

■ Moteris, turinti 20 metų ligonių slaugos darbo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 630-280-1347.

<http://draugokalendarius.org>

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkaustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas

8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta

6561 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen

1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Eurus Deli

22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed

360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-565-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)

1138 B.S. State St., Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance

5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network

6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex

704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago

2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh

(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors

3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza

9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves

6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-293-7701

Kunigaikščių Užėiga

6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2

4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra

330 S. Rollwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA

2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

MANO VIRTUVĖ

Balandėliai su savojos kopūstu

Šįkart siūlau pasigaminti ne tradicinius lietuviškus balandėlius, o naudojant savojos kopūstą.

Reikės:

1 savojos kopūsto galvutės
0,5 kg (apie 1 svarą) maltos veršienos
2 valg. šaukštų sviesto
3–4 valg. šaukštų virtų ryžių
1 kiaušinio
aliejaus
petražolių, druskos, pipirų

Padažui:

3 šaltų (shallots)
1 puodelio portveino
1/2 puodelio grietinės
kelių šakelių šviežio čiobrelio ir rozmarino

Į maltą mėsą įmušti kiaušinių, padruskinti, papipirinti, suberti kapotas petražolės. Gerai išmaišyti ir uždengus duoti pastovėti. Per tą laiką paruošti kopūsto lapus.

Išpjauti kotą, nuimti lapus ir dėti po kelis į pasūdytą verdantį vandenį. Kai lapai suminkštėja, ištraukti ir pamerkti juos į labai šaltą vandenį (tokiu būdu kopūstas išlaikys gražią žalią spalvą). Taip apvirti ir atvėsinti visus lapus. Atvėsėjusius lapus nusausti.

Į mėsą sudėti 3–4 valgomus šaukštus virtų (bet ne pervirtų) ryžių, išminkyti. Iš paruoštos masės suformuoti kamuoliukus. Lapų storąsias gyslas galima iš viršaus apipjaustyti – bus lengviau suvynioti balandėlių.

Mėsos rutuliuką dėti ant lapo arčiau koto, sulankstyti (kaip lietinius) ir dėti ant lėkštės, išklotos popieriniu rankšluosčiu, kad susigertų drėgmė. Taip paruošti visus balandėlius.

Į įkaitintą keptuvę įpilti aliejaus ir apkepti balandėlius iš abiejų pusių. Apkeptus balandėlius sudėti į keptimo skardą.

Paruošti padažą. Šalotus smulkiai sukapoti ir pakepinti keptuvėje storu dugnu. Kai svogūnėliai suminkštėja, įpilti portveino ir pavirti ant mažos ugnies, kad išgaruotų alkoholis (apie 5 min.). Tuomet įpilti pusę puodelio grietinės ir dar pakaitinti, kad padažas sutirštėtų. Tuomet įmesti kelias šakeles čiobrelio ir rozmarino. Pusę padažo užpilti ant paruoštų balandėlių. Kepti 190°C (375°F) karštumo orkaitėje apie 15–20 min.

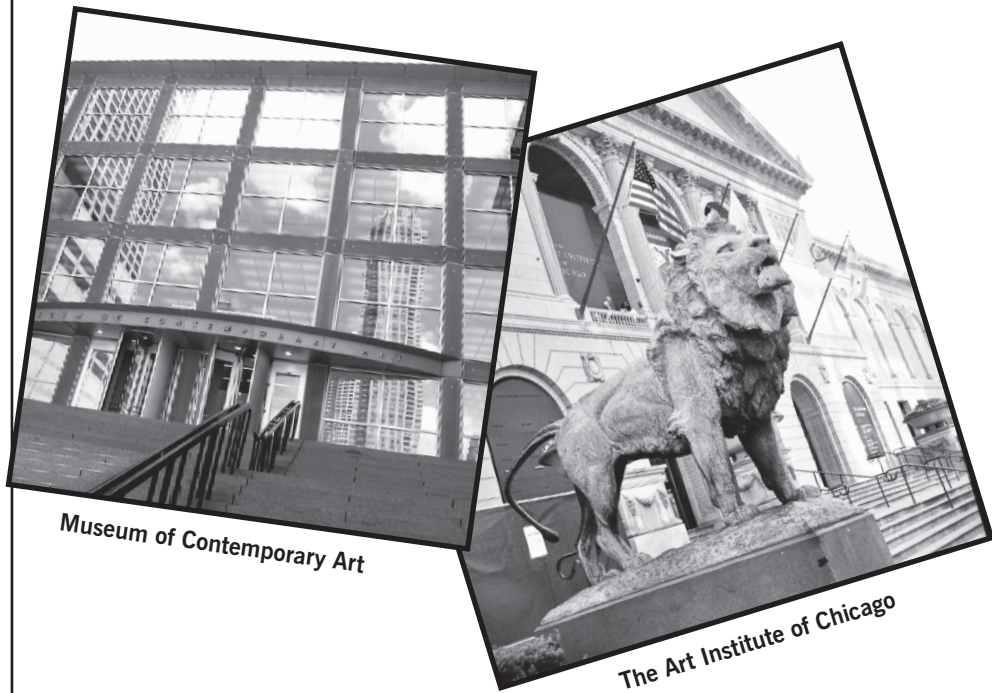
Sudėjus balandėlius į lėkštę užpilti ant jų likusį padažą.

Skanaus!

Jūsų Indrė

NAUDINGA ŽINOTI

Vasaros programa – „Muziejai visiems“

Trys Čikagos muziejai šią vasarą dalyvauja ypatingoje programoje, kurios tikslas yra skatinti nepasiturinčias šeimas lankyti muziejus. Programa pavadinta „Muziejai visiems“ (Museums for all). Ją administruoja Muziejų ir bibliotekų paslaugų institutas (Institute of Museum and Library Services), kuris gauna pašalpą iš JAV federalinių fondų.

Nuo birželio 21-osios trys Čikagos muziejai – Field Museum, Museum of Contemporary Art (MCA) ir Art Institute of Chicago sumažino įėjimo kainą toms Illinois valstijos šeimoms, kurios yra vienaip ar kitaip valstijos remiamos. Tai šeimos, kurios turi EBT (Electronic Benefits Transfer) kortelę arba dar vadinamąją „Link“. Arba šeimos, kurios priklauso WIC (Women, Infants and Children) programai. Tokioms šeimoms įėjimas į Field Museum ir MCA kainuos 3 dolerius asmeniui (ribojama iki 6 asmenų), o įėjimas į Art Institute bus visai nemokamas.

Vaikams įėjimas į visus muziejus – nemokamas. Pažymėtina, kad vaikų amžiaus riba muziejuose traktuojama skirtingai: MCA vaikų grupei priskiria paauglius iki 12-os metų, tuo tarpu Art Institute – iki 14-os metų.

Visų trijų programoje dalyvaujančių muziejų atstovai tikisi, kad šios programos dėka muziejuose sukaupti meno ir kultūros lobiai bus prieinami daug didesnei lankytojų grupei.

Programos „Muziejai visiems“ kultūros institucijų adresai:

The Field Museum – 1400 S. Lake Shore Drive;
Museum of Contemporary Art – 220 E. Chicago Avenue;
The Art Institute of Chicago – 111 S. Michigan Avenue.

„Draugo“ info

Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako paskutinė knyga
„Mano pasaulėjautos kelionė“

Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunystės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamento paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „Drauge“. Jos kaina – **30 dol.** (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiųstos į Lietuvą, į kankinės Adelės Dirsytės fondą.

The Field Museum

A † A
JANINA LIEPONIENĖ
TUMASONYTĖ

Mirė 2016 m. liepos 1 d.
Gimė 1919 m. kovo 1 d., Lietuvoje, Anykščiuose.
Gyveno Homer Glen, IL.
Nuliūdę liko: sūnus Jonas su žmona Rusne; sūnus Algis su žmona Ale; sūnus Petras su žmona Vida; anūakai Vytas su žmona Whitney, Karolina, Linas, Paulius ir Jonas; proanūkas Mikas, giminės, draugai ir pažįstami.
A. a. Janina buvo žmona a. a. Justo ir buvo mama a. a. Birutės Dailidienės.
Priklausė ateitininkams.
Vietoje gėlių prašom aukoti Ateitis Foundation arba Pasaulio lietuvių centrui.
Velionė pašarvota ketvirtadienį, liepos 7 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.
Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 8 d. 9:30 val. ryto iš Petkus Lemont laidojimo namų a. a. Janina bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

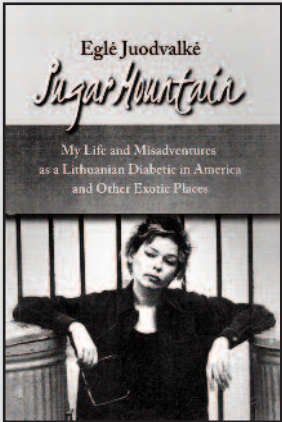
Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

„Sugar Mountain“

Eglės Juodvalkės knyga anglų kalba

50 metų besitęsianti cukraligė, dvi kasos persodinimo operacijos, trys inkstų persodinimo operacijos ir labai sunki širdies operacija – kliūtys gyvenimo kely. Bet gyvenimas tęsiasi. Autentiškumas ir tikrumas yra šios šekspyrinio masto dramos sudedamoji dalis. Ji siekia aktorės karjeros ir autostopu keliauja per Europą – nuo Stratford-on-Avon iki Dubrovniko. Ji neieško El Dorado, ji su juo susipažįsta. Tai šiuolaikinis pasakojimas apie lietuviškus moters jausmus ir jausmingumą, nuspalvintas amerikietišku *pentimento*. Pasakojimas apima Graikijos salas, apsuptas žydro Egėjo jūros mėlio, akistatą su žirafomis ir drambliais Afrikos savanoje, santuoką Paryžiaus *Mairie du 11e arrondissement*, su rūkytos anties kaulais, nuplautais *Margaux* vynu ir pėdsakais, vedančiais į atelę prie *Pont du Sévres*. Ji betarpiškai patiria komunizmo žlugimą ir tyrinėja pasaulį nuo „Velnio nosies“ Ekvadoro Anduose, Didžiosios kinų sienos, iki Melbourne ir Cape Towno. Kraujo tyrimai persipina su Dorothy Sayers detektyvais, o širdies, pulso, plaučių ir kraujo spaudimo rodikliai įsiterpia į Laurence Sterne „The Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentleman“. Kovotoja kariauja su tuo, kas matoma ir apčiuopiama, bet taip pat su tuo, kas nepažįstama, nematoma ar pasimetę žvaigždėse.

Henryk Skwarczynski

Knygą galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)
Teiraukitės tel. 773-585-9500.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

2016 m. liepos 2 d., šeštadienį, ramiai savo namuose Waterford, CT, sulaukusi 94 m. mirė

A † A
ELENA BINKYTĖ
KONDRATIENĖ

Giliame liūdesyje ji paliko sūnų sūnų Ramūną Kondratą ir dukrą Sigitą Naujokaitienę, žentą Saulių Naujokaitį ir marčią Skirmantę Kondratiene, vaikaičius Vidmantą Kondratą, Rimgailę Viskantiene su vyru Tomu Viskanta, provaikaičius Kazimierą, Aleną ir Martyną Viskantus.
Elena gimė 1921 m. lapkričio 14 d. Verdulių kaime, Radviliškio valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Jos tėvas Antanas Binkis, tuomet buvo Verdulių dvaro ūkvedys, mama Marija Jokūbauskaitė, kilusi iš Panevėžio. Šeima persikėlė gyventi į Kauną kai Elenai buvo šešeri metai. Kaune ji baigė pradžios mokyklą, lankė gimnaziją ir dirbo kasininke Ger Ma Po vaistų sandėlyje Rotušės aikštėje.
Antrasis pasaulinis karas nutraukė jos laimingą jaunystę Lietuvoje ir privertė trauktis į Vakarus su šeima ir būsimu vyru Baliu Kondratu – iš pradžių į Austriją, vėliau į Vokietiją, kur ištekėjo už Balio ir susilaukė dviejų vaikų – sūnaus Ramūno ir dukters Sigitos. Visa šeima 1952 m. persikėlė į Niujorką. Jos pirmas darbas JAV buvo sąvaržėlių fabrike „Swingline“ Queens’e. Kai vyras Balys įsidarbino didelėje chemijos-farmacijos kompanijoje „Pfizer, Inc.“, šeima persikėlė į Paterson, NJ, o kai 1959 m. Pfizer pastatė naujas laboratorijas Groton, CT, šeima persikėlė į kaimyninį miestą – Waterford, CT. Elena taipogi įsidarbino Pfizer laborante ir kartu su Baliu 1984 m. išėjo į pensiją. Paskutinėse pareigose Pfizer, ji dirbo su dr. Ken Koe, antidepresanto Zolofit vienu iš išradėjų.
Jos vyras Balys mirė 2008 m.
Elena su Baliu aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje, daug prisidėjo prie įvairių darbų Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) Putnam, CT. Ji ypač aktyviai veikė savo parapijoje – Our Lady of Perpetual Help Parish, Waterford CT – kur tarnavo Eucharistijos dalintoja, giedojo parapijos chore ir dalyvavo Moterų draugijoje.
Elena bus palaidota Dangaus Vartų kapinėse Putname, šalia vyro Balio ir mamytės Marijos Binkienės.
Pažinojusiems Eleną ir norintiems jos atminimą pagerbti, šeima siūlo vietoj gėlių siųsti auką Amerikos lietuvių kultūros archyvui (Lithuanian Cultural Archive, P.O. Box 608, Putnam, CT 06260) arba Nekalto Prasidėjimo vienuolėms (Sisters of the Immaculate Conception, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260).

Liūdinti šeima

A † A
GAIDA ZARKIS BINKYTĖ

Mirė 2016 m. birželio 30 d.
Gimė 1921 m. kovo 20 d. Maskvoje, Rusijoje.
Gyveno Downers Grove, IL, anksčiau Cicero, IL ir Detroit, MI.
Nuliūdę liko: duktė Renata Zuzga; duktė Suzanne V. Gasso su vyru Michael; anūakai Brian Zuzga su žmona Marisa ir Ryne Hoover su žmona Emily; proanūakai Sophia ir Aaron Zuzga.
A. a. Gaida buvo žmona a. a. Napoleono Jonušo ir sesuo a. a. Algirdo Povilonio.
Laidotuvės privačios.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Liepos 8 d., penktadienį, 6:30 val. v.** SLA307 Art space (307 W 30th St., New York, NY 10001) visi kviečiami į Audriaus Naujokaičio filmo „Jonas Mekas. Life is just beginning“ peržiūrą. Po filmo Daliaus Naujo ir Danilo koncertas „Please don't call me!“.

■ **Liepos 9 d., šeštadienį, 4 val. p. p.** Hochschule School of Music and Dance Performance Hall (50 N. Plymouth Ave., Rochester, NY 14614) LSMU tautinių šokių ansamblis „Ave Vita“ kviečia į koncertą, kuriame susipins šokiai, dainos ir tradiciniais liaudies instrumentais atliekama muzika. Bilietus galima užsisakyti el. paštu sjuodeikytep@gmail.com arba paskambinus tel. 585-489-5668 (Skirmantė J. Philippone).

■ **Liepos 10 d., sekmadienį. 12 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro (Lemonte) kiemelyje vyks gegužinė, kuria organizuoja JAV LB Lemonto apylinkės valdyba. Kviečiame visus dalyvauti. Jūsų laukia skanus maistas, linksmi muzikantai, žaidimai, loterija, madų demonstravimas. Renginio metu vyks gražiausios skrybėlės konkursas, todėl kviečiame pasipuošti skrybėlėmis. Šventė nemokama.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) liepos 10 d. 10 val. r. švęsime 15-tąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Primename, kad ketvirtadieniais 8:30 val. r. taip pat atnašaujamos šv. Mišios lietuvių kalba. Taip pat kviečiame praleisti laiko maldoje mūsų Švč. Sakramento adoracijos koplyčioje, kuri atdara kiekvieną dieną nuo 6 val. r. iki 9 val. v. (įėjimas iš 44-tos gatvės).

■ **Liepos 12 d., antradienį, 7 val. v.** The Old Pro (541 Ramona St., Palo Alto, CA 94301) vyks lietuvių, latvių bei estų, dirbančių technologijų srityje susitikimas. Bendrausime, dalinsimės patirtimi, visi labai kviečiami! Daugiau informacijos „Facebook“ paskyroje facebook.com/events/1255302184488643/.

■ **Liepos 20 d., trečiadienį, organizuojama** išvyka į Michigan City kur aplankysime „International friendship gardens“. Renkamės prie Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios (6812 South Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629), išvykstame 9 val. r. Sugrįžimas – 6 val. v. Vietas prašome užsisakyti tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **Liepos 24 d., sekmadienį, 11 val r.** Sisters of Immaculate Conception (600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260–2503) organizuojamas piknikas – lietuvių susiartinimo šventė. Šventė prasidės šv. Mišiomis, vėliau pietūs, užsiėmimai ir įvairios pramogos. Veiks lietuviška mugė. Daugiau informacijos el. paštu aidask@aol.com (šventės ruošos komiteto pirm. Aidas Kupčinskas).

■ **Rugpjūčio 21 – 28 d., Neringos stovykloje** (147 Neringa Rd., Brattleboro, VT 05301) vyks menų ir sveikatingo poilsio stovykla suaugusiems „Meno8Dienos“. Kviečiame visus registruotis Neringos internetinėje svetainėje: neringa.org/lt_forms.html. Smulkesnė informacija el. paštu danguole@kuolas.com (Danguolė Kuolienė).

DRAUGAS • 773-585-9500

S. Dariaus ir S. Girėno minėjimas

Prieš 83-jus metus, liepos 17 d. Soldino miške žuvo lakūnai **Steponas Darius ir Stasys Girėnas**. Šią sukaktį prisiminsime ir paminėsime **liepos 17 d., sekmadienį, 10 val. r.** susirinkę prie lakūnų paminklo Marquette Parke. **11 val. r.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje bus aukojamos šv. Misios už transatlantinius didvyrius.

Visus kviečia dalyvauti

**Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS),
Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) ir Lietuvos šaulių sąjunga išėivijoje (LŠSI).**

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Rūta Meilutytė tarp geriausių

Rūta Meilutytė

Gian Mattia Dalberto /Lapresse nuotr.

Liepos mėn. *Swimming World* žurnalas išvardina ateinančių Rio de Janeiro olimpinį žaidynių iškiliausius viso pasaulio plaukimo varžybų dalyvius. Tarp jų, moterų 100 metrų krūtine rungtyje antroje vietoje minima, atskirai aprašyta, lietuvaitė Rūta Meilutytė.

Swimming World redaktoriaus padėjėja Annie Grevers rašo:

„Rūta Meilutytė iš savo gimtinės Lietuvoje nenoriai persikėlė į Plymouth College Jungtinėje Karalystėje, kur ją, nuo dvylikos metų amžiaus, treniruoja Jon Rudd. Rudd ją dabar vadina ‘trenerio svajone’. Jos drausmingumas ir subrendimas greitai pasitvirtino. Būdama trylikos metų, 100 metrų krūtine ji jau plaukė greičiau nei viena minutė, 13 sekundžių ir sulaukus keturiolikos metų parodė 1:07.96 pasekmę.

Londono olimpinėse žaidynėse Meilutytės pavardė nebuvo nei girdėta, nei žinoma, bet ji plaukimo pasaulį sudrebino, kada aukso medalį nugriebė nuo tariamai nesustabdomos amerikietės Rebecca Soni. Kada penkiolikametė pažvelgė į švieslentę, ji ranką pridėjo prie savo lūpų, netikėdama ten pasirodžiusiais skaičiais ir pirmąją vietą, kuri rodė 1:04.35 pasaulio rekordo laiką. Du tūkstančiai penkiolikųjų metų pasaulio pirmenybėse Meilutytė gavo sidabro medalį, nes 100 metrų krūtine rungtį laimėjo rusė Julija Efimova. Po to Efimova du kartus nepraėjo dopingo patikrinimo ir gali būti diskvalifikuota visam gyvenimui.

Šį sezoną Meilutytė nuotolį jau nuplaukė greičiau nei viena minutė, šešios sekundės ir yra pasiryžusi savo olimpinį titulą Rio vėl apginti“.

Penkiasdešimties metrų krūtine rungties olimpinėse žaidynėse nėra, bet ir tame nuotolyje Meilutytė pasaulyje pirmauja. Sėkmės, Rūta!

A. B.

Los Angeles Santa Monica Beach Club berniukų tinklinio komanda Amerikos prieauglio klasės pirmenybėse, kurios vyko Dallas mieste, Texas, 14-kos metų ir jaunesnių berniukų „club“ grupėje laimėjo bronzos medalį. Jie laimėjo devynias rungtynes ir vos pralaimėjo pusiau baigmėje. Viso toje klasėje dalyvavo 37 komandos iš visos Amerikos ir Puerto Rico. Pirmoje eilėje, viduryje, taurę laiko Rimas Barzdukas, pripažintas vienu geriausių varžybų „libero“ žaidikų. Antroje eilėje, dešinėje, trenerio padėjėja Mila Barzdukaitė. Ji tinklinį žaidžia Emory Universitete, Atlanta mieste.

Lietuvių Fondas skelbia papildomą paraiškų priėmimą projektų paramai gauti. Elektroninę paraišką rasite LF tinklalapyje www.lietuviufondas.org (skiltyje „Parama“).

**Paraiškos priimamos nuo
2016 m. liepos 1 d. iki rugpjūčio 1 d.**